

Lloyd George o proračunu britanske delavske vlade.

«Ko sem poslušal mirna, trgovska in stvarna izvajanja Filipa Snowdena o prvem socialističnem proračunu, pravi Lloyd George, sem se spomnil na proračunske debate pred vojno, ko je Snowden z brezvrčno hladnim jezikom svoje zgovornosti zahteval pogubne rane kapitalu naravnost v srce. Takrat je predlagal, da bi se z vplačanjem davkov in s pristojbinami na dedščine odvzel bogatim večji del njihovega premoženja. Z robespiersko zlohotnim nasmehom je mirno proglasil, da bi bogataši ne smeli misliti na to, kaj se jim je vzel, temveč na to, kaj se jim je pustilo. To je bilo tisti čas, ko se je plačevalo dohodniškega davka en šiling in 6 penc doklade od enega funta šterlingov.

Danes plačuje občan z velikimi dohodki 10 šilingov 6 penc od funta; Snowdenove sanje so se uresničile, samo da ima bogatin, kot se zdí, še vedno velik dobiček od tega, kar se mu je pustilo. Kako nenavadna zmoglost ima človek, da se prilagodi vsem izpremembam, ki ga zadenejo.

Ta resnica pa ne velja samo za milijonarje, temveč tudi za njihove zaklete sovražnike. Socialistični zakladni kancelar se je hitro prilagodil novemu svojemu mišljenju. Snowden je moral izdelati finančni proračun, ki bi zadovoljil siromake in istočasno pomiril bogataše.

S polno spretnostjo je izpolnil obe na videz nezdružljivi nalogi. Ko se je spet vse del, so mu najbolj divji socialisti v zbornici priredili take ovacije, kot jih niso do tedaj še nobenemu njegovih tovarišev, in drugo jutro so se britanski papirji na borzi okrepili, kakor hitro so finančniki prečitali in premislili proračun.

Prvi socialistični zakladni kancelar se splošno smatra za najbolj odprto glavo celega kabineta. Snowdenova nenavadna točnost izraza izdaja njegovo točno mišljenje. Proračunski govor je bil vzor jasne razlage in pomenja za zakladnika enega izmed nespornih uspehov sedanje vlade.

Ali ravno radi tega ni proračun socialistične vlade niti najmanj socialističen. V celem delu ni niti sledu socializma. Ves proračun je usmerjen k temu, da ojači in ne da podkopla današnji sistem. Ta proračun je prav tak, kakršnega bi bil liberalni državnik, kot na pr. Gladstone, ki je trdno veroval v obstoječi družabni red, predložil v prepričanju, da imajo njegovi predlogi samo nalogo okrepiti in podpreti obstoječi red. Medtem, ko proglašajo socialistični poslanci posameh liberalizem za preživelo prevaro, so dosegli edin svoj uspeh s predlogi, stiliziranimi natančno v soglasju s principi in izkušnostmi liberalnih državnikov. Ko so tako glasno ploskali svojemu zakladnemu kancelarju k njegovemu proračunskemu govoru, so prav za prav ploskali zmagi liberalnih tradicij.

Ako opozarjam na to dejstvo, ne delam tega iz cenega strankarskega zasmeha.

Hotel bi le opozoriti na najbolj upapolno lastnost anglo-keitskega plemena, naj si bo v Veliki Britaniji, Ameriki ali po kolonijah. Njegovi pripadniki se morejo udajati v prav tako blazine in fantastične ekstreme, kakor druge rase, aji kakor hitro so poverjeni z odgovornostjo, vlečejo voz trdno in previdno po dobri cesti. Snowdenov proračun je tipično britsko delo — ne samo v tem, ampak tudi v drugih ozirih.

V nobeni drugi točki ne odgovarja tako močno britanski tradiciji, kakor v naredbah za amortizacijo dolgov. Tesno se pridružuje politiki zniževanja dolgov, ki jo je po vojni začel Chamberlain in katero sta dosledno nadaljevala sir Robert Horne in Baldwin.

Od kancelarja navedene številke o znižanju dolgov so jako zanimive. V celoti so se znižali dolgi, zunanji in notranji, od decembra 1919 za 650 milijonov funtov šterlingov, praktično za višino državnega dolga pri izbruhu vojne. Nobena druga država, prav gotovo pa nobena evropska, ne more izkazati takega rekorda v amortizaciji dolgov. Kako naj to razlagamo? Ali je bilo mogoče to zato, ker je Britanija najbogatejša država v Evropi, ali zato, ker ni bila od vojne tako težko prizadeta?

Odgovor na to vprašanje lahko najdemo v razpravi, izdani od »Društva newyorških bankirjev«: »Mednarodni dolg — Pregled državnih financ v vojni in po njej«, Harvey E. Fisk. Ta razprava prihaja do zaključka, da je neposredno finančno breme vojne najtežje zadelo britanski narod. Pri redneciji sedanjih cen »na dolarje iz leta 1913.« dobiha, da so vojni izdatki znašali na osebo v Britaniji 524,85, v Franciji 280,20, v Italiji 124,59, v Zedinjenih državah 176,91 in v Nemčiji 292,57. Je zanimiva konstatacija, da je Nemčija na izdatkih in človeških izgubah utrpela več kakor Francija. Francoske izgube na ljudeh so znašale 2,31%, nemške 2,35%.

Ako kaže Britanija na ogromna svoja finančna bremena, dobi odgovor, da jih je tudi mnogo lažje plačala, kakor katerikoli zaveznik. V imenovani knjigi je navedeno tudi primerjanje vojnih izdatkov z ozirom na državne prejemke posameznih vojskujočih se držav. Tu je pa Britanija na prvem mestu. Britanski odstotek je 36,92, francoski 25,59, italijanski 19,18, ameriški 15,50 in nemški 31,58. Kolikor se tiče vojnih finančnih bremen, je Britanija najbolj prizadeta kot največji mednarodni trgovec, ako upoštevamo vpliv vojne na trgovino in industrijo.

Britanski davki so tudi brez dvoma najvišji: vpeljeni med vojno so ostali brez bistvene izpremembe do danes. S tem se dajo razjasniti britanski prebitki, znižanje dolgov in obnova britanskega kredita. Dočim je na kontinentu rasla z vsakim letom zadolženost, se je britanski dolg stalno manjšal kljub važni trgovski krizi in veliki brezposelnosti, za kar gre zahvala junaški poztvornosti britanskih davkoplačevalcev vseh slojev.

Snowdenov proračun znižuje za to leto davke na 34,050.000 funtov šterlingov, za celo proračunsko leto na 47,943.000 funtov šterlingov in doioča 45,000.000 funtov šterlingov za amortizacijo dolgov. Nedavno zvišanje francoskih davkov doseže najbrže isti rezultat v obnovi francoskega kredita in Poincaréjeva davčna predloga predstavljata najlepšo epizodo njegove kariere; ako bodo davki tudi resnično plačani, bodo dosti več koristili zboljšanju franka, kakor pa vse reparacijske naredbе.

Kljub ostremu kritiziranju odprave Mac Kennove carine je proračun popularen, ker prinaša malo darilce vsakemu gospodinjstvu, siromašnemu in bogatemu. Z znižanjem carine na čaj, posebno pa na sladkor,

si je kancelar pridobil simpatije vsake gospodinjstva. V polovici 18. stoletja je dosegel konzum sladkorja v Britaniji samo en funt letno na osebo. Danes je dosegel že 72 funtov, kar je v resnici važna postavka za skrbnega domačega finančnega ministra. Znižanje carine daje gospodinjstvu možnost, da porabi prihranek za druge nakupe.

Tudi najugodnejše kritike se vprašujejo, ako je pametno, da se je to leto toliko darovalo. Prebitek 4 milijonov funtov šterlingov je nezadostna postavka za kritje raznih deficitov in najbrže ne bo ostalo nič za vdovske pokojnine, katerih uresničenje je obvezno sprejela nasa socialistična vlada in tudi liberalna stranka. Pravo sodbo o proračunu od finančne strani prinese proračun prihodnjega leta in ako bo velik de-

ficit, pa ni pametno odpravljanje davkov eno leto v ta namen, da se drugo leto nalože novi.

Snowden se dosti zanaša na izboljšanje trgovine in na prihranke v državnih uradih. V obeh smereh je proračun optimističen. Ako se ne izpolnijo njegovi pogoji, prinese prihodnje leto najbrže zvišanje zapušinskega davka in zvišanje doklad. Edin izhod bi bila odprava amortizacijskega fonda. Ne morem si predstaviti, da bi Snowden hotel to storiti. Na noben način se pa ne bo ustrašil zvišanja davkov na premoženje.

Zato lahko pričakujemo, da dan prihodnjega proračuna ne bo doživel ponovne prizora, katerega pričē smo bili letos, da poskočijo vložene vrednosti od vesolja nad nepričakovanim usmiljenjem.

Beneševo potovanje v Rim.

Zivimo v dobi pospešene diplomatske agilnosti. Pripravlja se sestanek med Poincaréjem in Macdonaldom, na potovanju po evropskih centrih se nahajata romunski snvernik, belgijska ministra sta ravnokar dovršila svojo misijo za olajšanje sporazuma med Londonom in Parizom in sedaj pride še Beneševo potovanje v Rim.

Dočim pa so namen ostalih dogodkov precej jasni, se slišijo o Beneševih ciljih najrazličnejše kombinacije. Listi pišejo o »novi grupaciji evropskih držav«, o »Beneševih poizkusih za zblizanje med Rimom in Parizom«, nadalje o »novi orientaciji politike Male antante« in končno o »českoslovaško-italijanski prijateljski pogodbi«, ki naj bi izpopolnila pogodbo med našo državo in Italijo.

Nočemo se spuščati v razmotrivanja, v kolikor se strinjajo poedine kombinacije z resničnostjo. Po lastnih izjavah dr. Beneša dopisniku »Timesa« je njegovo potovanje nekako nadaljevanje konference Male antante, ki se je vršila meseca januarja v Beogradu. Našim čitateljem bo še v spominu, da se je tedaj mnogo razpravljalo o razširitvi českoslovaško - francoske zveze, ki je vzbudila v evropski javnosti precej prahu, na ostali državi Male antante. Proti pričakovanju pa ni prišlo do tega, pač pa se je istočasno razširila vest o naši pogodbi z Italijo.

In tedaj je stopilo tudi prvič v ospredje vprašanje českoslovaško - italijanske pogodbe v skladu z rimskim sporazumom. Sedanje potovanje dr. Beneša naj bi to tudi uresničilo. Českoslovaška ni neposreden italijanski sosed, govoriti torej o kakšni č-

škoslovaško - italijanski vojaški zvezi ne more prihajati v poštev. Spomniti pa je treba, da slonijo sedanji odnošaji med obeh državama na enostavni izmenjavi posem med grofom Sforzo in dr. Benešem, leta 1921. Po informacijah iz českoslovaških virov namerava dr. Beneš postaviti odnošaje na redne diplomatske akte. Beneš naj bi zaenkrat pripravil vse potrebno, nakar bi bila pogodba podpisana o priliki uradnega poseta predsednika Masaryka v Italiji letošnje jeseni.

Spomniti pa moramo še na nekaj drugega. Odigrava se zadnja faza odškodninskega vprašanja. Imeli smo že priliko naglasiti, da vztraja Francija na stališču istočasne rešitve medvezneških dolgov s celotnim odškodninskim vprašanjem. Ker je za Francijo v tem oziru večina zavezniških držav, bo njeno stališče bržkone obveljalo. Nasledstvene države pa zanima še neko drugo vprašanje, ki tudi spada v kompleks reparacijskega problema. Plačati bi morale odškodnino za prevzeto imovino bivše monarhije in članov dinastije. Dr. Beneš pa stoji na stališču, da je treba to vprašanje vzporediti z vprašanjem medvezneških dolgov. Ako bi bili torej medvezneški dolgi znani, bi se morala zniti tudi omenjena odškodnina, v slučaju pa, da bi bili črtani, ne bi bile tudi nasledstvene države dolžne plačati nikake odškodnine. Kakor je Italija zainteresirana v vprašanju medvezneških dolgov, je prizadeta tudi v tem odškodninskem vprašanju, čeprav v veliko manjši meri. Dr. Beneš bo torej morda skušal dobiti Italijo za svoje stališče in to bi morda bil tudi razlog za Benešev sestanek z Ninčičem.

Sredozemske pomorske baze.

Debata v angleškem parlamentu o sinagorskem pristanišču, pomorske vežbe angleškega brodograja pri Minorci, interpelacija nekega angleškega poslana na Macdonalda o namerah italijanske vlade ustvariti na Korziki in Sardiniji nekaj novih pomorskih baz, pričajo o velikem zanimanju vseh pomorskih držav za usodo sredozemske poti.

Italija je uvidela, da nima na Sredozemskem morju zadostnega oporišča za svojo sredozemsko politiko in skuša nadoknaditi pomanjkljivosti Magdalene na Sardiniji, ki je vsled moderne artilerije in razvoja aeronautike izpostavljena velikim nevarnostim, z ustvaritvijo nekaterih novih oporišč.

Magdalena je imela v zapadnem bazenu Sredozemskega morja veliko važnost. Njen pomen je prvi spoznal poveljnik angleškega brodograja Horacij Nelson leta 1804. S svojimi brodograji je tedaj zapiral pot francoskemu brodograju, zbranemu v Toulonu, bo-

disi na vzhod, bodisi proti Gibraltarju. To se je zgodilo v času, ko se je veliki Napoleon baval z drzinim načrtom uničenja angleškega imperija. Njegov dalekosežni načrt je predvideval koncentracijo vsega brodograja, ki bi nato z ograženjem angleških kolonij prisililo angleško brodograje k zapustitvi kanala La Manche ter tako ustvarilo prosti prehod francoskim četam, zbranim na burjonskem ozemlju. Nelsonova naloga je bila zelo težka, ker so izgubili Angleži pred dvajsetimi leti Minorco in niso imeli v zapadnem delu Sredozemskega morja razen Gibraltarja nobene pomorske opore. Angležem naporiti pa je stala francosko - španska zveza, ki je razpolagala z mogočnimi oporišči, kakor Genova, Toulonem, Korziko, Baleari in Kartagom. Angleška številčna premoč je bila paralizirana s superiornošjo nasprotikovih pomorskih baz.

Spričko tega dejstva je bil Nelson prisiljen poskati boljša oporišča. Ker je bila Malta zelo daleč, da ne govorimo o Gibraltarju, ki je na skrajni točki zapadnega ba-

zena, je moral iskati boljše mesto v tamosnji bližini snaini. Tudi bi dobili Francozi v slučaju, da bi Angleži odpuhli v Gibraltar, pristo pot na vzhod, Nelsonov pogled je obstal na dbrno zaščitenih vodah med severnimi točkami Sardinije in južnimi rti Korzike. »Sardinija — je napisal veliki admiral — je najvažnejša pozicija sredozemskega bazena, Magdalena pa najvažnejše oporišče na Sardiniji. To pristanišče je oddaljeno komaj 24 ur od Toulona in ne krije samo Neapolja, Sicilije, Malte, Egipta in dežel turškega sultana, marveč blokira istočasno toulouško luko, ker se lahko z Magdalene s prostim očesom zasleduje vsako gibanje francoskega brodograja proti jugu in se mora uspešno zasledovati, ako krene proti vzhodu.«

In to se je tudi uresničilo meseca januarja 1805, ko je francosko brodograje pod poveljstvom Villeveva krenilo proti jugu. Angleško brodograje mu je takoj prestriglo pot in ga prisililo k povratku.

Strategična vrednost Magdalene je postala s tem dogma pomorskih strategov in po italijanskem ujedinjenju je smatrala Italija Magdaleno za najboljšo oporo svoje pomorske ekspanzije. Iz Magdalene so Italijani takoj napravili vojno luko, jo utrdili in zgradili tam vojni arzenal. Na okoliš so postavili dalekostrelne baterije, ki so pazno čuvale nad vsakim izhodom.

Istočasno z utrjevanjem Magdalene so Francozi z vsemi silami delali na razvoju Bizerte. Napravili so tankaj kanal, ki je zvezal bizertsko jezero z morjem, s čemur je postalo to jezero važna pomorska baza. Gabriel Hanotaux nam podaja o Bizerti sledečo karakteristiko: »Sredozemsko morje je razdeljeno na dva strogo ločena dela: prvi predstavlja glavno ogromnega jezera, drugi njegovo truplo. Prvi namaka s svojimi valovi Španijo, Maroko, Francijo, Italijo in Alžir, drugi pa vse ostale obrežne dežele. Ta dva dela se spajata med Sicilijo in afriško obalo. Prehod iz enega dega v drugega nadzira otok Malta, toda v rokah Bizerte je levor vrat in res zanimivo je, da je narava baš na tem najnevarnejšem mestu ustvarila jezero, ki obsega 15.000 hektarjev sveta, od katerih je 13.000 hektarjev globokih dovolj, da lahko pristanejo največje ladje. Najlepši kraj sveta je torej obtem najvažnejši. Bizerta je važna tako v defenzivnem, kakor tudi v ofenzivnem oziru. Ako spojimo njen delokrog z delokrogom Mers-el Kebira, Alžira, Aiaccia in glavnih francoskih luk, moramo spoznati, da ima Francija v svojih rokah zelo važen ključ za sredozemski prehod.

Bizerta in Malta pa sta tako blizu Italije, da se ne smemo čuditi, ako jih slednja zavidljivo gleda. Ako hoče torej Italija imeti res vlogo pomorske sile, mora gledati, da si ustvari kako drugo važno pomorsko bazo. Magdalena, kakor rečeno ne more kljubovati moderni vojni tehniki. Radi tega študirajo v Livornskem vojnem inštitutu že več let o utrditvi Italije. Odločili so se za globoki zaliv Terranova, na severovzhodni točki Sardinije, ki se opira na otok Saffi Antico.

Zato so zvedeli Angleži in se takoj vzmernili, kar je povsem razumljivo. Sredozemsko morje je za Anglijo živlenskoga pomena, od prostega prehoda skozi suški prekop je odvisna usoda njenih nabogatejših kolonij. Francozi se zaenkrat zato mnogo ne brigajo, ker njih grem v glavnem zato, da imajo svobodno pot Marseille — afriška obal, da zamorejo ukrcati svoje kolonijalne čete. Italija ima torej v vprašanju sredozemske politike posla z dvema veleislama, pri katerih ne more ležati na nekoliko drugačen odpor, kakor v svoji jadranski politiki. Baš ti angleški interesi na Sredozemskem morju so tudi važen razlog za zavlačevanje pogajanj med Anglijo in Italijo za Jubaland.

Matineja Zveze godbenikov. Pred nedavnim časom bi se morala vršiti Matineja Zveze godbenikov za Slovenijo, na kateri naj bi se ponovil Smetanov sinfonični ciklus »Ma vlast«. Vsléd športnega dneva je bila takrat matineja preložena. Ker pa se sedaj ta matineja ne vrši, prosimo vse one, ki so takrat kupili vstopnice, da iste vrnejo, nakar se jim povrne tudi denar. Vstopnice naj se vrnejo v Matinečno knjizarno.

GEORGES THURRAY:

Maroahi.

Sedeli smo v kavarni in se dolgočasili, kakor vedno kadar se v javnosti ni dogodilo nič zanimivega, o čemer bi se razgovarjali. Govorili smo o vremenu, o sportu, o modi in vrag vedi še o čem, samo da smo sploh govorili; le stari pomorski kapitan, ki smo ga navadno nazivali »Melanez«, menda zato, ker je vedno rad pripovedoval o svojih doživljajih na otočju Južnega morja, je bil ves čas zatopljen v čitanje kolonijalnega časopisa. Poznal je vse zemeljske dele, vsa kolonialna gnezda in vse znamenite osebnosti celega sveta zato ga je vse zanimalo.

Nenadoma je »Melanez« odložil ščipalnik, kakor vselej, kadar je v časopisu zasledil kaj prav zanimivega in važnega, in poslušal svoj šlišt nos prav do papirja in pomislil vsaj iz sebe: — Da, Maorahi je umrl; umrl je; umrl... Moj bog; umrl! — Kdo je umrl? — je vprašal tovariš Nought.

— Moj prijatelj Maorahi, kralj Maharoa. Moji nekdanji dobri tovariš in sošolec. Ta njegov odgovor je vzbudil našo pozornost; utihnil smo in se ozili vprašujoče v starega »Melaneza«.

— Kralj in tvoj nekdanji dobri prijatelj tovariš in sošolec? — se je začudil Nought. — Da — je potrdil »Melanez« — bil je moj dobri prijatelj, sošolec in tovariš. Njegov pravo krstno in rodbinsko ime je bilo Cecil Holborn; bil je moj rojak in študirala sva skupaj akademijo ter se na to tudi na eni in isti ladji podala na prvo potovanje v Južno morje. Bil je lep in prijeten dečko in doma je pustil nevesto, da se pripravi na poroko, naj bi se vršila takoj po njegovem povratku.

— Kako pa je ta tvoj tovariš postal kralj? — ga je začudeno prekinil Nought. — Kakaj, da povem — je odvrnil »Melanez«.

Strnili smo glave in poslušali zanimivo zgodbo Cecila Holborna, kralja Maharoa, ki jo je pripovedoval »Melanez«.

šiljal dolga zaljubljena pisma in ko sva ob lepi večerh sedela na krovu, mi je vedno tožil, kako mu je hudo, da bo moral biti toliko časa ločen od bitja, katero tako vroče ljubi. Toliko mi je pripovedoval o njej, da bi se bil še jaz kmalu zaljubil vanjo, čeprav je osebno nisem poznal.

Naše potovanje je bilo določeno na osem mesecev, zavleklo se je pa radi nepričakovanih novih odredb na celih petnajst mesecev. Tovariš Cecil je bil ves iz sebe, ko je izvedel, da se ne vrne; posebno še ker so zadnje čase pisma njegove neveste postajala vedno bolj redka in suhoparna. Nekega dne, bilo je to že v enajstem mesecu naše odsotnosti, je v Bataviji, kjer smo se takrat nahajali, nenadoma dobil pismo svojega brata, v katerem mu je sporočil, naj se ne zanaša več na svojo drago, kajti postala mu je nevesta in nevesta drugega. Vest ga je zadela tako, da si je hotel pogratiti krogi v glavo in bi si jo tudi bil, da nisem pazil nanj noč in dan in da ga nisem neprestano odvračal od te blazne namere.

Nobena ženska na svetu ni vredna, da bi si človek radi nje pogratil krogi v glavo — sem mu zatrjeval — najmanj pa še taka, ki na svojega ženina ne more čakati nekaj mesecev in se speča z drugim. Zaljubljeni boga, da te je zapustila sedaj, dokler še nista poročena, ker je to še vedno bolje, kakor pa da bi te varala v zakonu. — Moje prepričevalne besede pa so ga končno odvrnile od samomorilnih misli, ostal pa je kljub temu še vedno mračen in nič več dozweten za razposajane fantovske pustolovščine.

Skušal sem ga potolažiti in razvedriti s tem, da sem ga vodil v družbe zapeljivih žensk vroče južne zemlje, pa tudi s tem nisem veliko opravil. Na tihem je menda še vedno upal, da preprosti svojo nevesto, da se ne poroči z drugim. Pisal ji je obupna pisma, toda zaman. Dan pred odhodom v vodovje Tihoga oceana je dobil od brata drugo pismo, kateremu je bilo priloženo poročno oznanilo njegove bivše neveste. Komaj po tej vesti je opustil svoje nesmiselne upe in se vdal v usodo. Zvečer pred odhodom je pil in spravil sem ga celo tako daleč, da je s svojimi šalami zabaval svo družbo. Bil je to seveda le višiški humor.

V takem razpoloženju smo dospeli končno do krasnega samotnega otoka Maharoa. Naša ladja se je usidrala pred glavnim maharoanskim mestom, ali bolje naseljem Tarali, kjer je bil sedež navidez brastostojnega, v resnici pa pod nadvlado bri-

tanskega imperija stoječega kraljevstva, ki je obsegalo otok Maharoa in nekaj malih sosednih otočic ter štelo kakih 8000 duš. Prebivalci so bili pripadniki rdečkastega marmarskega plemena in njihov kralj je bil slabotni Tiahoo. Imel je razkošno opremljen dvor in vse polno dvorjanov, posebno pa dvorjanic. Njegova žena, kraljica Raihau, je bila mnogo bolj trdna in energična in tako je pravzaprav vladala ona. Naslednica prestola je bila krasna princesa Tiarea, ker moških potomcev Tiahoo in Raihau nista imela.

Na dvoru kralja Tiahoo so nas sprejeli zelo prijazno, prav tako kakor so nekaj sprejemali na dvoru nesrečne kraljice Pomaru na Tahitiju, otoku, ki ga naseljuje skoraj ista rasa kakor Maharoa. Posebno prijazno so bile v Tarali ženske, vsak svoj ljubico smo dobili med njimi in tudi jaz sem imel svojo, oziroma sem jih imel celo več. Le nesrečni Cecil je ostal še nadalje mračen, za nobeno zabavo ni maral in tudi za lepe Taralijske se ni brigal.

Nekega dne smo bili povabljeni na dvorno zabavo, ki se je pričela zvečer in je trajala do jutra. Prijatelj Cecil se je sprva ni nameraval udeležiti, nazadnje sem ga pa le prepovabil in res je šel s svojo krasno zunanostjo je vzbudil splošno pozornost ženskega sveta, najbolj pa se je zanimala zani mlada in krasna Tiarea. Princesa je bila stara kakih 17 ali 18 let, bujne rasti in nenavadno lepih in pravilnih oblik. S svojo čedno zunanostjo bi tudi med elegantnim evropskim ženskim svetom lahko tekmovala v lepoti za prvenstvo. Bila je tudi sicer mnogo bolj bele kože kakor ostale Maharoanke. Pozneje sem izvedel, da je bil njen prvi oče najbrže nek angleški kapitan, s katerim je imela kraljica Raihau pred leti skrivno razmerje.

Princesa Tiarea se je zaljubila v moje lepega prijatelja Cecila z vsem ognjem svoje prve južne ljubezni in počela vse, da bi bila čimvečkrat v njegovi družbi. Cecil Holborn je bil pa tako zaverovan v svojo nevesto ljubico v domovini, da ljubezni krasne Tiaree niti ni opazil. Povedati sem mu moral to komaj jaz. Mlada dvorjanka Murahi, moja tedanja ljubica in Tiareina prijateljica me je naprosila, naj bi Cecilu povedala, da ga Tiarea ljubi; seveda ne tako, da bi vedel, da sem bil za to naprošen.

Cecil se je sprva smejal in mi ni hotel verjeti, potem se je pa pričel sam zanimati za Tiareo in polagoma je v njem vzplamtala znova vsa ona ljubezni, ki jo je podpr-

posvečal svoji nezvesti ljubici v domovini in se oklenila mlade maharoanske princese. Postal je stalen gost na dvoru in sčasoma prav tako živahen in zabaven kakor nekaj. Tega njegovega ozdravljenja sem bil odkritosrčno vesel, bal sem se, kaj bo, ko bomo morali Tarali in njenim prijaznim prebivalcem dati slovo. Znanstvena ekspedicija, ki se je vodila z nami in je preiskovala otok in okolice, je že dovršila svoje delo in čakali smo le še na neka naročila, da se vrnemo v Indijo in potem domov v Evropo.

Nekega večera, bil sem v službi, sem slonel na ograji krova in premišljeval o svojem čudnem pomorskem življenju. Tedaj mi je nenadoma nekdo položil roko na ramo; ozri sem se in opazil prijatelja Cecila. Bil je bleđ in razburjen.

— Kaj se je zgodilo? — sem ga vprašal skrbeče.

— Tiarejo hočejo omožiti! — je vzkljnil in skoro da ni zahtel. — Kaj naj počnem?

— Kaj naj počneš? Da, prijatelj — sem odgovoril — hotel sem že sam govoriti s teboj o tej zadevi.

— Ti si vedel? Zakaj mi nisi tega povedal? — je krknil ves iz sebe.

— Ne — sem odvrnil — tega nisem vedel, da jo hočejo omožiti. Hotel sem s teboj govoriti sploh o stvari sami; o tvojem razmerju do princese. Mornarji smo, danes tukaj, jutri tam. Danes ljubimo bele, jutri rumene, pojutrašnjem črne in potem še rdeče ljubice. To pristojta mornarju; to je pametno, kajti pravi mornar se ne sme vezati na eno samo žensko in na en sam kraj. Pred meseci si ljubil ono v domovini, danes ljubiš Tiareo. Pozablj si prvo, pozabiti boš moral prej ali slej tudi drugo. V kratkem odputujemo in potem adijo Tarali, adijo Maharoa. Če se Tiarea moži, toliko boljše.

— Ne! — je odvrnil Cecil odločno. — Nisem tvojeja kova, da bi pozabiljal. Preveč globoka je moja ljubezni. Če sem izgubil eno, ne smem izgubiti te!

— Toda s seboj je vendar ne moreš odpeljati?

— Zato pa ostanem jaz tu! — je odvrnil odločno.

— Ti ostaneš tu? — sem se začudil. — Saj to vendar ni mogoče. Kaj hočeš početi tu, daleč od domovine, sredi neizmernega oceana, med ljudmi, ki so napoli divjaki? Ljubezni ti je zanesljiva pamet, toda ljubezni je ljubezni; preboji prej ali slej, če se na njej ne pogine in potem se pamet zopet

vrne; samo le premmogokrat prepozno. Premislil dobro, kaj delaš.

— Dovolji! — me je prekinil. — Dobro vem kaj delam. Ostati hočem tu, daleč od domovine, sredi oceana in med divjaki, kakor si rekel. Ne vrnem se več v domovino, kjer bi me samega morla ljubosumnost na moza prve in bolest izgube druge; Tiarea mora postati moja žena!

Govoril je tako prepričevalno in odločno, da bi bil vsak ugovor zaman.

Toda pomislil — sem povzelo po kratkem premolu — Tiareja je princesa, naslednica na maharoanskem prestolu. Res je, da ta kraljevski prestol ne pomeni toliko kolikor pri nas mesto načelnika kake odjudne grofije ali županije, toda tradicija se ga vendar drži, visoka kraljevska tradicija. Po tej tradiciji, ki je tukaj pragmatična, sankcija, ti vendar ne moreš postati kralj Maharoa.

— Zakaj ne? — je odvrnil prijatelj.

— Kralj in kraljica ne bosta nikdar dovolila, da poročis Tiareo, če manj pa, da postane kralj. Pomislil pa tudi, da mora vsakega maharoanskega kralja potrditi britanska vlada, sicer ne sme vladati. Tebe kot svojega državljana in častnika vendar nikdar ne bo priznala.

— Vse to me nič ne brigal! — je odvrnil odločno. — Tiareja mora postati moja žena in jaz ostanem tu. Glavno besedo ima pri tem kraljica, Raihau, njena mati in ona me visoko cenil in ji nisem ravno nevsječun. Ona mora privoliti, da se poročim s Tiareo.

— Poizkusi — sem rekel čez nekaj časa — in potem stori kar hočeš. Povedal sem ti svoje mnenje; če ga hočeš vpoštevati mi je sicer žal, toda končno je to tvoja popolnoma privatna stvar.

Po tem razgovoru se je Cecil poslovil in odšel na dvor, naravnost h kraljici Raihau in zaprosil za Tiareino roko. Kraljica ni bila prav nič huda, nasmehnila se je in čisto veselo odgovorila:

— Poznam take bolečine, vas Evropejcev. Tudi za mojo roko so prosili evropski pomorski častniki. Bili so odbiti in se vrnil nazaj v svojo domovino; na povratku so pa že pozabili name in na svojo hitro in nepremišljeno ljubezni in bili so veseli, da so bili odbiti. Tudi z vami bo tako, moji mladi prijatelji. Ko bo vaša ladja sto milj od Maharoa, se bodele že veseliti, da je svantura končana. Tiarea potrebuje moza, ki jo ostal tu in sedel na prestolu mojih predodgov, ne pa moza, ki bi takoj ko bi mreli napram

Poljska in mi.

Zunanji minister v kabinetu Sikorskega, prof. Aleksander Skrzynski, je nedavno objavil knjigo pod gorenjim naslovom. Knjiga je pisana v angleškem jeziku in na način, ki je najbolj dostopen angleški mentaliteti. V njej pripoveduje o nastanku in bitju poljske države in se bavi z vsakim kolikoli važnim vprašanjem. Povodjarjen bistvenega, za neslišnost podatkov, spretnost dokumentacije in napravljala knjigo poučno in obenem zanimivo.

Od vseh nanovo nastalih držav je imela Poljska takoj po vojni najtežje stališče. Povsod je morala začeti od temelja: vse je morala urediti nanovo: armado, upravo, sodno in finančno organizacijo, prosvetno delo in obenem biti na braniku državnih mej. Avtor nato pojasnjuje z misli rasko-poljske vojne, poljsko-ukrajinskih bojev, naglašajoč, v kateri se je nahajala od prijateljev zapuščen in od sovražnikov obdana dežela, ki jo je podpirala samo še Francija. Spritoč teh dejstev vračaja očitek poljskega imperijalizma. Nato se peča z agrarnim vprašanjem in se pri tem zelo spretno dotakne vprašanja narodnih manjšin. Poednih problemov ne osvetljuje s patriotično bakno, marveč objektivno. Pred čitateljem se nato vrstijo majhne, toda jasne slike poljedelstva, industrije, prometa, trgovine, katerim sledi temeljita razprava o notranjih razmerah.

V zadnjih dveh poglavjih pa govori o zunanji politiki in tu pride do izraza naslov knjige. Razpravljajoč o splošnem političnem položaju, ugotavlja avtor suho dejstvo, da je 75 odstotkov poljske meje stalno ogrožene, 20 odstotkov negotove in samo 5 odstotkov zavarovane. Nemčijo priteguje k sebi vakuum in Rusija, ki meji na Poljsko v dolžini

1000 kilometrov se skuša razširiti na vso sarmatsko planoto. Litvanska je pod popolnim nemško-ruskim vplivom. Poljsko bi morala podpirati samo še Rumunski. Radi tega mora biti osnovno načelo poljske zunanje politike zveza s Francijo, ki jamči za versko mirovno pogodbo in brani Poljsko proti napadu. Poljska je torej prisiljena vzdrževati močno obrambno državo, ki tvori važen faktor evropskega obrambnega sistema in napravljala iz Poljske pravega zavetnika.

Končno se piše zavzema za angleško-poljsko zблиžanje, ki bi imelo velik pomen za vso Evropo. Pri tem se spominja na angleške odnose do nekdanje Poljske. Današnja Poljska kot največja, najbogatija in najbolj razvita med novimi državami, se nahaja v za Anglijo tako važni baltski interesni sferi. Kot most čez Rusijo in zapadno tvori važen faktor današnjega političnega sistema. Kot veletrgovca surovin in odjemalca industrijskih proizvodov, lahko postane dober angleški trgovski interesent, nikakor pa ne more Anglije ovirati pri njenih trgovinskih in miroljubnih stremeljenjih na vzhodu. Spraviti v sklad nacionalne interese z evropskim naziranjem je glavna naloga ustvarjati zunanje politike. In to načelo je prof. Skrzynski skušal uveljaviti na številnih mednarodnih konferencah.

S svojo prostodušnostjo, objektivnostjo in ne naposled s svojo neomajno, da celo brezobzirno resnicoljubnostjo pridobi knjiga morda Poljski marsikaterega prijatelja, sicer pa vsaj poznalca. Gotovo je namreč, da so angleški državniki sodili krivo o poljskih razmerah, ker jih niso poznali in tudi ne razumeali. S priznanjem slabih skuša pisec pridobiti zaupanje v dobre strani.

Politične vesti.

Sprememba politike opozicijskega bloka? Z ozirom na zadnji komuniké opozicijskih skupin piše »Samouprava«: Ta komuniké dokazuje, ako smo ga pravilno razumeli, da je sprejela cela opozicijska ideja koncentracijske vlade in da so za tako vlado celo radicevci, ker je seji prisostvoval tudi dr. Maček v imenu radicevcev. Tako so vse skupšinske skupine za eno vlado, v opoziciji sta ostala samo dva socialista in par divjakov. Ne da bi razmotrivali o praktični možnosti take vlade, hočemo samo poudariti, da je s tem korakom celotna opozicijska zastupila svoje prvotno stališče in da je usvojila drugo politiko samo zato, da bi pridobila na času za uresničenje svojih pravih ciljev. Ako so s tem komunikéjem hoteli reči, da more sedanja opozicijska sestava parlamentarno vlado, potem je to nov poskus rušenja državnega edinstva v družbi s Stjepanom Radićem.

Neumestne grožnje g. Davidoviča. »Samouprava« se bavi na uvodnem mestu o napadih g. Davidoviča na min. predsednika g. Pašiča in zaključuje svoja izjavljanja tako-le: Kar se tiče groženj gosp. Davidoviča, so one popolnoma neumestne. Radikalna stranka, prepričana o svoji moči in o razpoložljivosti naroda, se je v svoji borbi posluževala samo legalnih sredstev. Oni, ki hočejo kri, so na drugi strani. Ako je g. Davidovič mislil na to, ko jih je imenoval svoje prijatelje, mu mi samo čestitamo na taki družbi. Naše nepremagljivo stališče gledanja državnega in narodnega edinstva s tem ne bo omajano. Nasprotno. Mi bomo še bolj odporni, ako pridejo nasprotniki z odkritimi kartami. Pred klevetami in demunciacijami se ne plašita ne g. Pašič in ne radikalna stranka niti danes, kakor se nista niti v prošlosti.

Velesrb. In neprestano klevetanje »Slovenca« odgovarja »Samouprava«: »Slovenec« katoliškem časopisu operirajo sedaj z novo psovko proti svojim političnim nasprotnikom. Ta psovka, ki se v »Slovencu« neprestano ponavlja, je »velesrb«, kar znači približno isio, kar je za Avstrije značilo srbofil. Velesrb je vsak Slovenec, ki ne zmerja Srbov, ki hoče, da se država pametno uredi, ki hoče živeti v miru s Srbii. Ako se kdo v slovenskih vaseh priznava za monarhiste, ako izreče kakšno nepovolno besedo o bivši Avstriji, ako ne

misli dobro o boljševikih itd., tedaj ga proglasijo za velesrba, za izdajco svojega naroda in vere ter je njegovo življenje otežekano med dobrim, poštenim, toda politično zelo naivnim ljudstvom. Korosec je v tem prekosil danes celo frankovce.

»Slovenec« in cirilica. »Samouprava« piše z ozirom na »Slovenčev« borbo proti cirilici: Mi to razumemo, ker on sovraži vse, kar nas ujedinjuje in želi vse, kar nas razdvaja. Njegovo hujskanje proti cirilici je ostalo dolgo brez uspeha, ker ljudstvo vidi, da je cirilica koristna in potrebna Slovincem v najrazličnejših prilikah, ter se je prostovoljno in zelo rado uči. Toda počasni kaže tudi to hujskanje uspehi in tako je mogel te dni »Slovenec« zmagoslavno poročati, da je občina (?) Kostonjica pod vplivom svojega župnika sprejela resolucijo, da mora cirilica takoj izginiti iz vseh slovenskih šol. Naj se »Slovenec« jezi, kolikor hoče, cirilica bo ostala v kostonjiviški šoli sigurno dalj časa nego ta gospod župnik. Ako se otroci učijo cirilice, piše »Slovenec« ogorčeno, je to preprijanje slovenskega jezika s strani Velesrbov, kakor da bi bila latinica slovenski jezik!

Srbska fronta. »Vreme« piše: Bilo bi treba, da smo gluhi in slepi, ako ne vidimo, da ni mogoče skleniti sporazuma na podlagi uljudnosti in da je za sklep sporazuma potrebna tudi volja druge strani. Druga stran pa je baš s svojim preručanim, izjavljanim zadržanjem onemogočila delo bloka zato, ker ni želela, da bi blok delaval in trajen, temveč je hotela njegovo trenutnost in popojno neobveznost za svojo politično orientacijo v znaku federacije. Kot opozovalci, ki gledamo dan na dan stanje in razpoloženje na drugi strani, imamo razloge, da mislimo samo nase, na okrepitev svoje srbske fronte, katere kompaktnost mora lepega dne naučiti Zagreb in Ljubljano, da nimata ničesar pričakovati od našega razdora in od naših medsebojnih zadev. Globoko smo prepričani, da bo ta srbska fronta pooblaščenca predstavica celega srbskega naroda, imela mnogo več važnosti v svojih sklepih, s katerimi bo vplivala tudi na drugo stran. Tedaj bo druga stran omejila svoje želje na minimum in prišlo bo do končnega razgovora, ki bo prinesel ali okrepitev države v sporazumnem delu, ali pa razhod, ki je vedno boljši, ako se zgodi v pravem času, nego da nas druga stran pahne v prepad.

Prosveta.

LJUBLJANSKA DRAMA.

»Izgubljene duše.« H. R. Lenormand. Les Ratés (Izgubljeni) ali še točnejši nemški prevodni naslov »Namenlosi« te umetniško zanimive in scenično močno učinkovite zgodbe iz življenja umetniških duš, so doživeli pri sobotni premijeri popoln uspeh. Igra obstoji iz štirinajstih pestrih slik polnih kontrastov. Rojene, genjalne osebe, v početku svoje poti namenjene propasti, razvijajo pred nami svoje nelzprosne boje z vsakdanjimi skrbmi, smešnimi predsodki tope publike. Potrti duhovi, razpadajoči v sebi in hrepeneči navzgor, omahujejo v kalužah, ljubijo, a niso ljubljani, a sovražijo le toliko, da jih sovraštvo ubija.

Štirinajst slik. Turneja provincialnega gledališča tvori vsebino. Poleg pisane družbe igralc in igralcev sestoji »ansamble« iz različnih sorodnih umetniških tipov. »On« je dramski pisatelj. »Ona« igralka. V sobi za gledališke skušnje se zvežeta za vselej, da bi lažje nosila butaro, a breme podre oba. On je tipičen »raté«: »Kralj v kraljestvu vanj, bolesten občutljiv, hna nesorazmerno voljo v primeri s tvornjo močjo in mu je v naprej določeno, da nikdar ne dospé do konca svoje poti. In poleg nje »ona« s svojo mlado vero. Prikrivata si bedo, zaničujeta skrbi, lažeta si lepši svet o moči in ustvarjanju. Nevzdržana pa toneta v močvirje, ko se njuna pot prične nagibati navzdol. Ona pada iz rok v roke kavalerjem, da reši sebi in njemu vsaj golo življenje. V njuni dušah pa vstaja polagoma pošasten boj. On čuti njeno usmiljenje in lastno nemoč prenoviti vse to namišljeno življenje. Ona, »čustvena realista« hodi po varljivih logiki ženskega srca. In ne zmoreta. Na igralski turneji doživlja izmučena, izstradana in izčrpana svoj križevci pot. Na Golgoti njune izgrešene ljubezni umreta oba; ona tudi fizično. Okoli te globoke srčne drame pa valovi pisani dirinjad polumetnikov, demimond, propalih talentov in kos fino skiciranih provincialnih marionet s slikovito panoramno malomestne publike. Vmes zakotni hoteli, dvomljive garderobe, kolodvorske čakalnice. In up, strah, mržnja vseh teh bednih ljudi.

Lenormand pozna ta svet in te ljudi. Z resničnim ognjem nam jih slika, s čudovito tenkočutnostjo razgalja njih razpale notranjosti. Nikdar ni hladen, vedno zavije usodno notranje dogajanje svojih junakov v

Dnevne vesti.

Ljubljana, dne 12. maja 1924.

Iz državne službe. Dosedanji izredni poslanik v Belgiji dr. Otokar Rybač je imenovan za izrednega ministra in pomočnega ministra v Albaniji. Pomočnik minister in izredni poslanik na razpoložnjem dr. Bogumil Vošnjak je upokojen.

Peddesetletnica češkoslovaškega voditelja zemljedelca Jožeta Vranega. V soboto 10. t. m. je obhajal svojo pedesetletnico poslanec Jožef Vraný, glavni redaktor treh dnevnikov češkoslovaške republikanske stranke »Venkova«, »Lidovega denika« in »Večera« ter eden od prvih bojevnikov za pravice zemljedelcskega stanu. Svoje zemljedelcske študije je dokončal na univerzi v Halle na Saškem in se posvetil nato publicistiki; pisal je v »Selske novine«, »Obrano zemljelcevcv« in ustanovil leta 1907. krajcarski tednik »Čepe«, ki je šel v 200.000 izvodih med češko kmetsko ljudstvo in je v vzgajal v protikerikalnem in protisocialističnem duhu. Jožef Vraný je pod raznimi psevdonimi napisal tudi več ljudskih romanov, ki so se med ljudstvom silno priljubili in razširili.

Nostrifikacija inozemskih zdravniških diplom. Ministrstvo za narodno zdravje je odredilo, da morajo vsi slušatelji medicine, ki so končali svoje študije na inozemskih univerzah, predložiti svoje zdravniške diplome našim univerzam v nostrifikacijo.

Nove telefonske zveze. Ministrstvo pošte in telegrafa je odredilo, da se postavi nove telefonske zveze med Beogradom in Bukarešto in Beogradom in Skopljem. Nove telefonske zveze bodo v obratu do konca tega meseca.

Borzi v Subotici in Skoplju. Ministrstvo trgovine in industrije je pozvalo vse trgovske in industrijske zbornice v naši državi, da pošljejo svoje delegate na konferenco, ki se vrši dne 21. maja v Beogradu. Na tej konferenci se bo poleg drugih važnih vprašanj razmotrivala tudi ustanovitve žitne borze v Subotici in splošne borze v Skoplju.

Iz Rdečega križa. Glavni odbor Rdečega križa pozivlja vse podrobore, kakor tudi vse privatnike in druga društva, ki so zbirala denar za potresne oškodovance na Japonskem ali za poplavljenca v Hrvaški in Sloveniji, da najkasneje do dne 1. junija pošljejo glavnemu odboru nabrane prispevke. Glavni odbor Rdečega križa pričakuje, da bo njegov poziv našel pri vseh prizadetih polno vpoštevanje.

Skupščina jugoslovanskih veterinarjev v Zagrebu. V dnech od 28. do 30. maja sklicuje Savez jugoslovanskih veterinarjev svojo redno letno skupščino. Vsi udeleženci skupščine imajo pravico do prostih vozniških listkov, katere bo izdalo ministrstvo za promet za čas od 24. maja do 4. junija.

Preselitev carigradskega patrijarhata v Jugoslavijo. Poroča se, da je regent turške republike Kemal paša odredil, da se ukine pravoslavni sveti sinod in patrijarhat v Carigradu in da se najvišji predstavnik pravoslavne cerkve izženejo iz Turške. V zvezi s to odredbo Kemal paše je naša vlada telegrafično povabila sveti sinod, da se preseli v našo državo. S to preselitvijo bi bil v naši državi sedež vseh najvišjih oblasti pravoslavne cerkve.

Zalostna statistika. Beograjska »Samouprava« piše: Pod tem naslovom poroča mariborska »Straža«, osebno glasilo dr. Korošca, da je bilo v terek in sredo po katoliški Veliki noči izročeni mariborskemu sodišču 49 zločincev, ki so izvršili razne zločine v času velikonočnih praznikov. Ista »Straža« predstavlja neprestano Srbe kot barbari in poldivji narod, ki je v kulturnem oziru daleč za Hrvatii in Slovenci. Toda dejstvo je, ki ga ne bo utajila niti mariborska »Straža«, da je mariborsko sodišče v naši državi med prvimi, kar se tiče težkih in surovih zločinov. Mi nočemo radi tega ničesar očitati Slovincem, ker vemo, da niso krivi, ampak je kriv avstrijski sistem, ki je z vsemi silami germaniziral Slovence, a najuspešnejše sredstvo za germanizacijo je bila demoralizacija ljudstva. Avstrija je po načrtu demoralizirala, da bi mogla lažje germani-

zirati. Za nas je ta statistika samo dokaz, pod kakšnimi okolišninami so živeli Slovenci in zato razumemo tudi, ako ne morejo lahko najti zdrave politične orientacije.

Omejitve obrata v splošni bolnici v Ljubljani. Podpisano ravnanstvo splošne bolnice v Ljubljani razglasa vsled pooblaštila gospoda inspektorja ministrstva za narodno zdravje z dne 10. maja 1924 št. 1737. da se na podlagi čl. 1 osnovnih pravil, odobrenih z odlokom g. Ministra za narodno zdravje z dne 23. marca 1923 št. 139 sprejemajo do preklica v bolnico le oni bolniki, ki se v domači okrožbi ali ambulatorno absolutno ne morejo z uspehom zdraviti. Odpustili se bodo bolniki iz bolnice stopnjema, in sicer le oni, ki se brez škode morejo zdraviti doma ali pa ambulatorno po vpoštevanju socialnih prilik bolnikov v kolikor se iste morejo dognati. Bolniki z akutnimi nalezljivimi boleznimi ali pa kroničnimi v infektivskem stanju se ne bodo odpušali. V Ljubljani, dne 12. maja 1924. Za ravnanstvo: Dr. Vinko Gregorič.

Himen. Poročil se je g. civilni geometer Milan Mravljec z učiteljico gdč. Olgo Urbančič. Zavednemu narodnemu paru naše iskrene čestitke!

Tečaj za gozdne in lovške čuvaje. V Kostonjici na Dolenjskem se vrši pri odnotnem gozdnem oskrbništvu tečaj za gozdne in lovške čuvaje in v zvezi z istim tudi tečaj o ribarstvu in sicer v času od 1. julija do 12. julija 1924. Sporazumno z Direkcijo šum se dočloa, da se tega tečaja lahko udeležijo tudi ribiški čuvaji in sploh interesentje, ki se zanimajo za ribarstvo in ribogojstvo. Za omejeno število udeležencev je preskrbljeno za stanovanje in hrano po režijskih stroških. Potrebni udeleženci se bodo podelile tudi podpore. Prijave kakor tudi prošnje za podporo, katerim je priložiti ljudskoskolsko izpustnico, navedeno in ubožno izpričevalo ter morebitno izpričevalo gospodarja pri katerem je prostole uslužben, je vložiti pri podpisnem velikem županu najkasneje do 1. junija 1924. Ta tečaj ne daje nikakršne pravice do kakega naslova ali kake usposobljenosti.

Čitalnica v Gradcu. Jugoslovanska Čitalnica v Gradcu se nahaja v prav težkem finančnem položaju. Vkljub vsem gmotnim in tehničnim težočam smatra odbor za svojo narodno čast, da zdrži do prepomembno društvo, matice, okoli katere se zbirajo skozi desetletja graški Jugoslovani vseh slojev. Vplivu in neutrudnemu delovanju tega društva je prištevati, ako je marsikateri Jugoslovian ohranil svojo ljubezen do naroda in domovine ter se zoperstavil preteči germanizaciji. Da bi se mogla zdržati še naprej ta narodna ustanova, se obrača odbor tem potom na vso slovensko javnost in posebno na denarne zavode in bivše člane, da blagovolijo pomagati ohraniti naše društvo z večjim ali manjšim prispevkom, katerega sprejme uredništvo lista. — Odbor.

Draženi oklic. Dne 5. junija 1924 ob 9. uri se pri okrajnem sodišču v Radovljici, soba št. 32 prodaja po javni dražbi ženski ovratni nakit obstoječ iz več vrst pravih biserov in briljantov (biserni kolje). Najnižji ponudek 1670 Din. Pod to ceno se nakit ne prodaja. Nakit se lahko ogleda vsak ponedeljek med uradnimi urami pri okrajnem sodišču v Radovljici in na dan dražbe pol ure po zgoraj navedeni uri, nakar se prične z dražbo.

Od strela ubita. V Starem Petrovem selu sta pred nevlhto iskala zavetja kmet Mijo Sebalj in kmetica Pera Kovačević pod lipi, ki je stala ob cesti. V lipo je pa kmalu nato udarila strela in ubila Sebalja in Kovačevićeva.

Samomer blaginjavka. V pisarni premogokopa »Jelena« delniške družbe v Zagrebu, so v soboto našli s prezeranim vrtom blaginjavka podjetja Nikola Feterja. Pretekli teden se je Feter mudil v Beogradu, ko se je vrnil v Zagreb, ga je pozval ravnatelj, da uredi bilanco. Naslednje jutro si je končal življenje. Predno je pa izvršil samomer, je hotel zažgati blaginjavke knjige, kar so mu pa pravočasno preprečili.

Tatvine. V mesnico g. Wndischerja v Kandiji so udrili neznanci in odnesli ves denar, ker so ga našli. Mese ni bilo nič v mesnici. Isto noč so obiskali tudi Tomčevu mesnico, kjer je bila mesnica polna mesa, a se ga tatovi niso dotaknili. Iskali so le denar, ki ga pa ni bilo. Tudi na Marofci pri Srebrničah so udrili tatovi v meso, a so marofci prazni proci, ker so jih domači prepoznali. — Na Mokrem polju so ukradli cigani dva konjska komata in jih prodali v Orehku nekemu Kovačiču. Tatovi in kupec so zaprti.

Mrtva beračica. Te dni je boračila po Vrskem 70letna starica, občejena v razcapane cunje. Trudna in onemogla se je beračica zatekla pod neki kozolec, kjer se je zgrudila in umrla. Nepoznano mrtvo beračico so ljudje prepeljali v mrtvašnico.

Angleški Landru. Londonska policija ima zadnje dni opravka z razjasnitvijo tajinstvene in senzacionalne kriminalne afera. Pretekli petek je oddal neki mož v garderobo za ročno priljago na kolodvoru Waterloo v Londonu zavoj in se je odsranil s pripombo, da bo čez nekoliko dni prišel iskat oddani zavoj. Čez dva dni so zaznali uslužbenca, da prihaja od zavojav neznesen smrad. Poklicali so detektive, ki so odstranili jermene od zavojav, na katerem so opazili sledove krvi. Ko so odprli zavoj, so našli okrvavljen mesarski nož, s krvjo prepojene svilene cunje in kose človeškega mesa, od katerega je prihajal neznesen smrad. Noč in dan so nato čakali detektivi na moža, ki je oddal zavoj. V ponedeljek je prišel detektiv, predložil list od priljage in zahteval, da se mu jo izroči iz garderobe. Mož so takoj aretirali in dognali, da je 40 let stari poročnik trgovec Patrick Mahon. — Iste dne, ko so na kolodvoru Waterloo odprli zavoj, so prišle policijske oblasti v znanem kopališču Eastbourne na sled še strašnejšemu zločinu. V kamnu elegantne vile so našli popolnoma razkosano žensko truplo, kateremu je manjkala glava. Posamezni deli trupla so se nahajali v počelivih nastih skatljah, kot se uporabljajo za razpošiljanje keksa. Žensko truplo je bilo z večjo roko naravnost anatomično razkosano v posamezne dele. Senzacionalno najdbo ženskega trupla je policija takoj skladno raziskovala z najdbo tajinstvenega zavojav na kolodvoru Waterloo. Navzlic točnim poizvedbam v okolici vile in na vrtu ni mogla policija ničesar dognati, kar bi pojasnjevalo odkriti zločin. Pri policiji se je zglašil edino šofer, ki je izjavil, da je pred dvema tednoma pripeljal v vilo gospoda in mlado, sloko damo. Šofer je pozneje trdil, da je aretirani Patrick Mahon tisti mož, katerega je pripeljal v vilo. Po nadaljnih raziskavanjih londonskih detektivov je prišla policija do domneve, da bi bila umorjena dama privatna uradnica Kayo, katero se že dva tedna pogreša. Policija je nato tudi v kamnu vile v Eastbourne našla fotografijo mlade dame. Oče pogrešane Kayo je izjavil, da je slika identična z njegovo hčerko. Policija se sedaj trudí, da izbrala dokaze, da je Patrick Mahon tudi morilec uradnice Kayo.

Ljubljana.

Odhod kraljice Marije s prestolonaslednikom na Bled. Snoči ob 6. se je odpeljala iz Beograda s posebnim dvornim vlakom kraljica Marija s prestolonaslednikom Petrom, knezom Pavlom in kneginjo Olgo in dvornim spremstvom na Bled, kjer ostane nekaj dni, odkoder odpotuje s kraljem čez kakih 10 dni v Francijo. V Vinkovcih je stopila v vlak romunska prestolonaslednica, ki se je peljala dalje. Dvorni vlak je došel v Zagreb davi ob 8.25. Na kolodvor je prišel policijski ravnatelj Urbani. Čez četr ure je vlak nadaljeval vožnjo proti Ljubljani, kamor je došel ob 12. uri 15 minut. Na kolodvoru so bili navzoči poleg številnih zastopnikov javnih oblasti veliki župan Dr. Šporn in general Stojanovič.

Sestanek dr. Ničiča z dr. Benešem v Ljubljani. Nocoj je odpotoval iz Beograda v Ljubljano zunanji minister dr. Ničič, kjer se sestane jutri popoldne s češkoslovaškim zunanjim ministrom dr. Benešem, ki pride ob pol petih popoldne iz Prage v Ljubljano. Oba ministra se potem peljeta na Bled. Tu bosta imela nekaj porazgovorov o političnem položaju, posebno glede ožjih odnosov med Češkoslovaško in Italijo, pri čemer je zelo interesirana naša država.

OBČNI ZBOR MUZEJSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO DNE 28. APRILA 1924.

Ker je bil predsednik g. dr. Jos. Mantuan na bizantinsko-kongresu v Bukarešti, je vodil zborovanje podpredsednik mons. Viktor Steska. Glavno odborovo delo se je osredotočilo v izdajanju društvenega glasila »Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo«, ki je izšlo v dveh polovicah, v zgodovinski in prirodopisni. Kakor se čuje, so člani z vezekom zadovoljni. Sam tisek je stal 17.000 dinarjev. Članov je društvo imelo 362. Odpadlo jih je okoli 30, nekaj vsled smrti, drugi radi nepovoljnih gmotnih razmer; novih članov je pristopilo 20. Zadnji letnik jih je plačalo šele 132. — Za društvo je važna zamena društvenega glasila s publikacijami raznih inozemskih društev. Taka društva se množe in s tem raste vrednost zamenjanih spisov. Smrt je med drugimi člani pobrala v minulem letu tudi dva člana, ki sta bila društva zvesta od početka, prof. Maks Pletersnik in zgodovinar dr. Fr. Kosa, ki je bil tudi marljiv sotrudnik, častan član društva in podpornik, ki je leta 1907 daroval v društvene namene 1000 K. Idealnih sotrudnikov je imelo društvo vedno dovolj; žal, da je bilo gmotnih premalo. Pokrajniska uprava je darovala društvu 1500 Din, Slavenska banka 1000 Din in Združena Gospodarska banka 300 Din. Dolg znaša na dan obnena zbroja 1666 Din. Poleg tega dve nagradi za zadnji letnik se niso izplačali. Novi letnik bo izšel takoj, ko bodo tiskovni stroški zagotovljeni.

Kustos prirodopisnega oddelka ljubljanskega muzeja g. dr. Fran Kos je poročal kot predsednik oddelka za varstvo prirode in prirodnih spomenikov o delovanju tega oddelka v času od 28. 2. 1923 do 28. 4. 1924. Oddsek je imel 10 dobro obiskanih sej. Referati so bili zanimivi, debate živahne. Skiciralo se je o zaščiti planinskih orlov, pitčjih gnezd, mestnih nasadov, razpravljalo o abiraju gradiva za zaščito prirode v cel državi; oddsek je uredil pravilnik za preskrbo prirodnih parkov in pripomogel, da se izdali lepaki v zaščito prirodnih parkov. Glede varstva špiti in špiske favne se je osnoval pododsek. Storiilo so se pripravne za varstvene parke na Poljuru, pri Sedmerih jezicah v Trilavski pogoji itd.

V debati o »Glasnik« v zvezi s društva za Slovenijo« je prevladovalo mnenje, da je treba glede gmotne strani bolj zainteresirati banke in bogate zasebnike in ne v

ma s k e e. Delo, ki ga uprizori tudi ljubljansko dramsko gledališče, je po zasnovi in izvedbi nekaj izrednega in posega v najgloblje globine človeške duše. To ni običajna gledališka roba, ampak je drama dobrega in zlega, kar pisatelj posebno podčrta na ta način, da glavni junak v nekem prizoru sam uniči svojega dvojnika, svoj lastni slabši jaz.

Ker ni namen teh vrstic, da bi se podrobno spuščali v analizo in razmotranje tega genjalnega dela, opozarjamo samo toliko, da uprizoritev na odru ne bo mogel s pridom slediti tisti, kdor ne bo dela preje prebral in se zaglobil vanj. Črne maske namreč niso zabavno berilo, ampak tehtna hrana, ki zahteva mnogo razmišljanja in poglabljanja od vsakega, ki hoče prodreti v vse njene globine in lepote.

Lepo opremljena knjiga znači v naši prevodni literaturi znatno pridobitev in jo vsem ljubiteljem dobre, resne in tehtne knjige toplo priporočamo.

Opera »Tosca«. Danes zvečer se poje v operi »Tosca« za red A. Vlogo Scarpia poje prvikrat na našem odru g. Cvejič.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama:
Začetek ob 8. uri zvečer.
Torek 13. maja. Zaprt.
Sreda 14. maja. Ana Karenina. Red E. Cetrtek 15. maja. Izgubljene duše.
Red B.
Petek 16. maja. Kamela skozi uho šivanke. Red D.
Sobota 17. maja. Zaprt.
Nedelja 18., ponedeljek 19. in torek 20. maja. Zaprt. (Radi gostovanja Hudožstvenikov).
Opera:
Začetek ob pol 8. uri zvečer.
Torek 13. maja. Tosca. Red A.
Sreda 14. maja. Zaprt.
Cetrtek 15. maja. Faust. Red C.
Petek 16. maja. Manon Lescaut. Red F.
Sobota 17. maja. Selo Štepančkovo. Izven.
Nedelja 18. maja. Življenjski boj. Izven.
Ponedeljek 19. maja. Jekaterina Ivanovna. Izven.

Moška in ženska podružnica Ciril-Metodove družbe v Spodnji Šiški imata svoj redni občni zbor danes ob 8. uri zvečer v gostilni pri »Raci«.

Ruska Matice. V nedeljo dne 25. maja ob 2. uri popoldne se vrši v Mestnem domu ustanovni občni zbor Ruske Matice. Dnevni red: Poročilo pripravljalnega odbora, odobritev pravil za podružnice Ruske Matice, volitve odbora, nadzorstvenega sveta in članov razsodišča. Na občni zbor so vabljeni člani Ruske Matice, kakor tudi vsakdo, kdor hoče postati član Ruske Matice. Član Ruske Matice lahko postane vsak Rus in vsak Slovan. Dosegniti člani plačajo članarino 250 Din, novi člani pa 50 Din, redni člani plačajo po 20 Din letno v dveh enakih obrokih, začetkom vsakega polletja. Naslov Ruske Matice je: Ljubljana, Jurčičev trg 3.

Jurjevanje na Gradu. Na tisoče ljudi je privabilo jurjevanje na ljubljanski gradu. Ob dobro založenih paviljonih se je razvila lepa zabava. Na prireditelje je sodelovala godba dravske divizije in godba Zveze jugoslovanskih železničarjev. Prireditelj je gotovo prinesla Ciril-Metodovi družbi velik gromen uspeh.

Tombole poštinih uslužbencev. Tombola nižjih poštinih uslužbencev, ki se je vršila v nedeljo popoldne na Kongresnem trgu, je bila izredno dobro obiskana. Na prostornem trgu se je zbralo okrog 7000 vnetih igralcev. Vseh dobitkov je bilo razdeljenih na 100 kvatern, 100 činkvinov in 7 tumbol. Prvo tombolo je zadel visokooltalski Natalija Tarasova (zlata ura), drugo trgovska vajenka Lota Cogatti (pohištv), tretjo železničar Ferdo Majdičič (šivalni stroj), četrto delavka Ana Čebular (kolo), peto Vinko Kavčič (voziček), šest fotograf Franjo Dolenc (manufakturno škoda), sedmo trgovski vajenec Albin Skoda (kuhinska oprema).

Umrlj so v Ljubljani. Dne 9. maja: Marija Gruden, zidarjeva žena, 66 let. Dne 10. maja: Alojzij König, posestnik, 26 let. — Marija Klemenc, zasebnica, 47 let. — Elizabeta Hlabjan, dninarjeva žena, 54 let. — Jospina Černe, mesarjeva žena, 34 let. — Dne 11. maja: Martin Vrenk, železniški kurjač, 66 let. — Marija Krušič, zasebnikova žena, 75 let.

Vandalizem. Katarina J. je mlada deklica, skoraj še otrok, toda zelo ljubi dišeči španski bezeg, ki se pravkar razcveta na Muzejskem trgu. Zato je stopila domov grede za kosati grm in začela lomiti mlade vejice, na katerih se šopiri bohotno cvetje. Pri tem poslu pa jo je zakoltil stražnik, si zapisal njeno cenjeno ime in Katica se bo morala zagovarjati radi poškodovanja javnih nasadov.

Politiške prilive. Tekom zadnjih 24 ur so prispelo na policijo sledeče ovadbe: 3 tatvine, 2 vroma, 2 kaljenja nočnega miru, 5 prestopkov cestnopolicijskega reda, 2 prekršajni policijske ure, 2 prekršaja pasjega kontumacia, 1 vandalizem, 1 telesna poškodba, 1 prirediteljeveselice brez dovoljenja policije, 1 nedostojno obnašanje, 1 prekršaj prevozniskega reda.

Vlomi. V nedeljo med 17. in 19. uro je bilo vloženo v stanovanje šivilje Marije Guštin in pokradeno iz zaklenjenega omarice več perila ter 1100 kron gotovine. — Istega dne je neznan storilec med 15. in 18. uro vdrl v stanovanje vdove-zasebnice Franje Ovsenik v Židovski ulici št. 3, II. nadst. ter odnesel 1 zlatno žensko uro vredno 750 Din, 1 1000 dinarski bankovec nove izdaje ter 11 bankovcev po 100 Din. Skupna škoda znaša 2850 Din. — Drugo jutro je bilo vloženo v barako Marije Škulj na Glincah in pokradeno 14 kilogramov prekajene svinjskega mesa, 11 klobas, nekaj kruha in piva v skupni vrednosti 696 Din.

Žepar na ulici. Tovarniška delavka Marija Bežalj je šla po Dalmatinski ulici, kjer se ji je pridružil neznan možki in prišel z njo pogovoru. Kmalu pa jo je pusil in odšel po Dalmatinski ulici nazaj. Bežaljeva je pri tem zapazila, da ji manjka ovitek z 262 Din gotovine in železniško legitimacijo. Ovitke je imela v predpasničnem žepu ter sumi, da ji ga je oni neznanec neopazno izvel in pobegnil.

Tatvina kološ. Marijil Jeretina na Glincah so bile ukradene 4 kološi vredne 250 Din.

Radi beračenja je bil aretiran Franc Seme, roj. l. 1874 v Slivnici.

Zadnji meri državo. Sprejel se je predlog, naj se zgodovinskemu delu »Glasnik« odsele glas podnaslov: »Del za arheologijo, narodopisje in zgodovino« ter da naj določi odbor urednika za etnografski del. Glasnik naj ostane razdeljen, kakor doslej, v dve polovici in naj ima iz gromitnih ozirov skupni uspeh za obe polovici. Sprejeli so se tudi predlogi vseuč. prof. dr. Hadžila. Naj pri naša Glasnik kratko vsebino razpravi v kakem svetovnem jeziku, naj stopi Muzejsko društvo v zvezo z nekaterimi norveškimi društvi. Oddonil se je predlog za povišanje članarine od 25 na 50 Din. Odbor se je pooblastil, da na mesto odstopivšega odbornika kooptira drugega člana, a le do približnega občnega zbora.

Ženski zbor državnega ženskega učiteljskega v Mariboru nastopi v soboto, dne 17. m. ob 8. uri zvečer v dvorani Filharmonične družbe. Gojenke učiteljske izvajajo na prvem svojem koncertu v Ljubljani, nadvse vestno in raznolično sestavljen koncertni program. Z istim programom so nastopile že v Mariboru in Ptulju in to z najlepšim uspehom. Prepričani smo, da bode ljubljanski občinstvo v obfnem številu posetilo ta koncert, saj mu bode nuden lep umetniški užitek. Vstopnice v Matični knjižarni.

„KINO IDEAL“ obvešča p. n. občinstvo, da pride Eddie Polo 15. maja s svojo Tajinstveno podmornico.

Tatvina motorja. V času od 1. do 11. t. m. je bil ukraden na Ljubljani v Trnovskem pristanišču glavni del motornega čolna, ki je last g. Jožka Pogačarja, poslovojdje pri Gorcu. Gosp. Pogačar je oškodovan za 4000 Din.

Z dežnikom po glavi. Franc Turk se ga je dne 9. t. m. pošteno navlekel v vinski kleti v »Zvezdi«. Ko se je vračal skozi vežo, je srečal nekoga G., na katerega se je navajal z dežnikom. Turk je G. izzival že v kleti, v veži pa je dal svojemu izživljanju dejansko podlogo. G. je lahko poškodovan po glavi.

Dva brata. Ignacij Repovš, brezposelni rudar iz St. Janža na Dolenjskem in njegov »kolega« Franc Tomšič, brezposelni delavec sta bila v nedeljo ob tričetrt na 12. uro na Aleksandrovi cesti aretirana, ker sta nekoliko preglasno dajala duška svojem razkretemu razpoloženju. Repovš je nosil s seboj veliko belo rjuho z monogramom B. R. in št. 259. Trdil je, da sta jo s »kolegom« kupila od nekoga neznanca, kar najbrže ne bo res in je bila rjuha bržkone ukradena v kakem zavodu.

Prijet tat. Franc Keržmanec, pleskar, je bil naznanjen že januarja meseca, da je pobegnil od svojega delodajalca pleskarja Bočaka v Trbovljah, kateremu je odnesel raznih barv, čopičev itd. za 266 Din. Te dni ga je temeljito tiralica prišla novosadska policija in ga eskortirala v Ljubljano.

Maribor.

Prihod Hudožestvenikov v Mariboru. ki je bil določen na 17. t. m., se je zaradi podaljšanja njihovega gostovanja v Splitu moralo preložiti za tri dni na 20. t. m.

Spomenik Mikulicu. Mariborsko združenje gledaliških igralcev je sklenilo, da postavi svojemu, v Trstu umrlemu bivšemu članu Rudolfu Mikulicu nagrobni spomenik. V to svrhu bo uvedena nabiralna akcija.

Državna borza dela v Mariboru. Od 4. do 10. maja je bilo pri borzi 239 prijavljenih prostih mest. Delo je iskało 286 oseb. Posredovanje se je izvršilo v 150 slučajih. Od 1. januarja do 10. maja je bilo vsega skupaj 3030 prijavljenih prostih mest, delo je iskało 4223 oseb, posredovanj je izvršilo v 1583 slučajih in odpovalo je iz Maribora 962 oseb.

Izd tombole. Glavne dobitke tombole, ki se je vršila v nedeljo na Glavnem trgu v prid otroški bolnici je ta-le: Prvo tombolo (srebrn pas) je dobil Ivan Pirč, sin železničarja, drugo (voz premoza) Ernest Potisek, sin kolarja, tretjo (šest garnitur perila) Ivanka Vidmar, hčerka uradnika, četrto (več garnitur usnja) vajenec Jurij Legvart, sin pismonoše in peto (zaboj Zlatozor mila) ključavničar Ferdo Vabič.

Kot kurji tat je bil aretiran neki Rudolf Juraj, stanujoč v bližnji Kamnice. Juraj je ponovno kradel kološi in jih prodal. Izročjen je bil sodišču.

Vlomi. Ponoči od sobote na nedeljo so neznan storilec vlomil v pisarno vrtinarskega podjetja Džamonija in drug. V železni blagajni, katero so odprli, pa niso našli denarja, ker se ta ne pušča v pisarni. Morali so praznih rok zopet oditi. — Čez nedeljo so neznan zlikovci vlomili tudi v skladišče elektrotehničnih potrebščin na Tržaški cesti št. 6. Odnesli so nekaj orodja. Celotna škoda še ni natančno ugotovljena.

Celje.

Pogreba umrlega notaria L. Baša se je v soboto popoldne kljub slabemu vremenu udeležilo mnogo občinstva. Prišlo ga je na zadnji poti poleg mnogobrojnih Celjancov spremil tudi precej njegovih stanovskih tovarišev iz raznih slovenskih krajev. Predno se je žalni sprevod pričel poudariti na pokopališču, mu je Celjsko pevsko društvo zapelo žalostniko. Na pokopališču se je ob odprtjem grobu od pokojnika poslovil celjski župan dr. Hrašovec, kateri je v svojem govoru slavil pokojnikove zasluge na narodnem polju, v imenu stanovskih tovarišev pa se je od njega poslovil notar Firbas iz Maribora, kateri je slavil pokojnikove vrline na stanovskem polju. Zopet je legel k počitku mož, katerega ime bo ostalo nepozabljeno v zgodovini celjskega slovenstva.

Za boljše zvezo s Savinjsko dolino se izraža splošna želja občinstva. Pred vojno in med vojno do prevrata je vozil okrog 1. ure popoldne osebni vlak v Savinjsko dolino, kateri je bil za vse zelo prikladen. Ob delavnih dneh so lahko tega vlaka posluževali oni, ki so imeli popoldne opraviti v mestu, ob nedeljah in praznikih pa so se ga pridno posluževali popoldanski izletniki. Sedaj pa vozi v Savinjsko dolino vlak ob 8. uri zjutraj, potem pa do pol 4. ure popoldne nobeden. Zopetno vpletanje tega vlaka bi bilo zelo na mestu iz vseh ozirov, posebno pa še iz ozirov na šolsko mladino, katera bi se lahko takoj po pouku odpejala domov.

Nočno lekarniško službo oskrbuje ta teden lekarničar pri »Mariji Pomagali« na Glavnem trgu.

Skrbnica se pojavlja tudi okrog Vojnika odkoder so minule dni spravili enega bolnika v celjsko bolnico. Pojavila pa se je tudi v nekaterih krajih Savinjske doline.

iz raznih krajev.

NADALJEVANJE PROCESA PROTI KAPETANU CARLIERU.

Beograd, 12. maja. (B) Danes se je nadaljevala razprava proti Carlieru. Zanimanje za razpravo je bilo na višku. Obtožencev branitelj dr. Topalović je z listinami in pismi dokazoval nemogućnost, da bi bil Carlier iseljska zastrupil ali ustrelil. Tudi Carlier se je branil ter je v svojem brambenem govoru izjavil, da se pokorava zakonu. Če bo oproščen, odide v Francijo in bo tam sam pomagal, da se najde pravi morilec. Državni tožitelj je v svojem govoru ugotavljal, da gre za dva umora, prvotni tožitelj pa je trdil, da gre za umor z zastrupitvijo. Končno besedo je imel branitelj Topalović, nakar se je razprava zaključila. Razsodba se bo razglasila v četrtek ob 5. uri popoldne.

Tragedija nemškega slikarja v Dalmaciji. Med mnogimi izumeci, ki so tekom tega leta prišli v Dalmacijo, se je nahajal tudi nemški slikar Noller. Najprej si je Noller ogledal zanimivosti Splita in je potem odšel na otok Hvar, kjer je hotel napraviti nekoliko slik iz našega Primorja. Pred nekotikimi dnevi, so pa dooble naše oblasti brzojavno vest, da se je nesrečnemu slikarju omražil um. Zdravniki so ugotovili, da je Noller versko blazen.

Ponesrečen avliatik. Pri Konjicu v Bosni se je dogodila težka nesreča. Poročnik pilot Basarić je padel s svojim mehanikom, vsled nekakega defekta pri aeroplanu, iz precejšnje višine na tla. Aeroplan je razbit, pilot in mehanik pa sta smrtonojevno ranjena. Basarić je nameraval poleteti iz Mostarja v Sarajevo.

Velika nesreča v tovarni tanina v Sisku. Preteklo nedeljo zvečer, ko so delali delavci v bližnji parni kotli tovarne tanina v Sisku, so kotli nenadoma eksplozirali. Na mestu je bil ubit delavec Andrija Gjurjić, dočim je bilo dvoje delavcev in to Devčić in Zvegljić težko ranjenih. Zvegljić je kmalu nato vsled dobljenih ran v bolnici umrl. Eksplozija je nastala vsled tega, ker so bili parni kotli v obratu nepretrgoma moč in dan 7 in pol mesecev, dočim bi morali biti kotli v nepretrganu obratu kvečjemu 896 ur. Proti brezvestnemu obratovanju tovarne tanina je vložena ovadba.

Velika avtomobilska nesreča v Tuškancu. Iz Zagreba poročajo o veliki avtomobilski nesreči, ki se je zgodila v četrtek ob 3. uri popoldne v Tuškancu. Melhior Bačun je vozil v Tuškancu povabil dvoje znancev in sicer Julija Kohanskega in Ivana Štaibla, da prisledeta na njegov avtomobil. Ko so dospeli z avtomobilom v bližino Črnoka, so srečali dvoje deklet, ki so jih povabili, da sedejo v avtomobil. V avtomobilu je bilo petero oseb. Šofer Bačun je vozil s hitrostjo 35 km na uro. Ko je avtomobil krenil proti Streljani, je odpovala zavora. Poleg tega se je moral avtomobil ogniti tudi štoru, ki je ležal preko ceste. Tla so bila mokra in vsled tega voznja še težavnejša. Ko sta videli dekleti nevarnost, sta se odločili, da skočita iz avtomobila. Najpreje je skočila Anica Švirig, ki je pri padcu zadela ob štor in obležala na mestu mrtva. Drugi deklici se ni ničesar hudega pripetilo. Če ne bi deklici poskakali iz avtomobila, se ne bi nobeni ničesar pripetilo, ker je avtomobil srečno prevozil mimo štora in je ostal nepoškodovan.

Primorske vesti.

Iz nesrečnih Marezlg. Marezige so res Italijanom trn v peti. V nedeljo so šli domačini po svojih skromnih močeh praznično obleženi v cerkev. Tudi neki domači fant si je nataknil staro rdečkasto ovratnico, ker ni imel druge. Odšel je v cerkev v družbi nekaterih tovarišev. Na potu so srečali orožniškega brigadirja in ga spoštljivo pozdravili. Kaj pa hočejo... Brigadir (narednik) jih je temno pogledal in pristopil k nesrečnemu lastniku rdečkaste kravate. Povabil ga je s seboj na orožniško postajo, kakor, da bi bila varnost Italije ogrožena po zastareli ovratnici. Tam so mladeniču ovratnico odvzeli in mu zvezali okoli vratu črn trak od nogavice. Domovina je bila rešena, nesrečnost italijanske varnostne oblasti na novo dokumentirana.

Vrabski revolucionarji. Zadržati smo poročali, kako sodijo v Italiji morilce, danes pa hočemo na kratko omeniti proces proti slovenskim Italom iz Vrabe. Dne 28. februarja je povabil mlad fant v Vrabcih ob priliki svoje poroke vaške fante v gostilno, da jim plača »fantovščino«, kakor je v Vrabcih v navadi že dolga leta. Fante so pili in tudi plesali do policijske ure. Tedaj pa je stopil v gostilno orožnik in zahteval, da se ples napre. Fantje pa so slutili njegove skrivne namene in so odšli na dom k ženi, ki ima tudi gostilno. Mislili so, da se bodo sedaj lahko v miru pogovarjali, kar se prikazuje na vratih karabinerjev v družbi nekoga domačega odpadnika. Oba sta si zbrala samo enega fanta in mu ukazala, naj gre spat. Dotični jima je odgovoril, da se odstarti, ko se razide družba. Tedaj sta ga izvlekla ven in ga pričela pretopaviti. (To je navadno uvod pri aretacijah naših ljudi na Primorskem.) Zasiljali so se tudi strelji. K sreči ni bil nihče ranjen. Drugi dan pa so prišli v vas orožniki in stikali za »punitarji«, ki niso hoteli na led zvitemu orožniku. Zaprtih je bilo 18 fantov. V preiskovalnem zaporu so sedeli polnih 5 mesecev in da se ne bi zdelo, da so sedeli po krivici, so bili vsi razen enega obojski na zapov od 5 do 21 mesecev. Med fanti je bil tudi eden, ki se je slučajno vračal na dom skozi Vrabcce. Ustavil se je za hip v gostilni, da izpije četrtri vina. Pa ne da bi mislil, da je bil ta oni, ki je bil oproščen: dobil je deset mesecev zapor. Človeku mora pri taki culufakrski justici naravnost odpovedati razum. — V Trstu pa so bili oproščeni morilci, zato ker so bili fašisti in ker je bila njihova žrtev — Slovenec.

Dopisi.

Št. Vid-Grobelno. Ciril-Metodova podružnica za Grobelno in okolico je vsled slabega vremena preložila občni zbor na 18. maj. Vrši se pri g. Žurmanu v Slivnici pri Celju. Ravnotako je preložil g. Žurman veselico, ki jo je nameraval prirediti v prid revni šolski deci, na 18. maj. Na veselje svidenje ključno vsem, ki so nameravali priti 4. maja, a jih je slabo vreme oviralo.

Zagorje. Tukajšnje izobraževalno društvo »Bratstvo« je vprizorilo v nedeljo 11. t. m. v delavskem domu na Toplica Finžgarjevo trojejaniko »Razvalne življenje« v režiji g. Juvana mlajšega. Igra je v vsakem oziru dobro izpadla, je žal, da jo je motila slaba petrolejska luč in pa počasni tempo igre. Pred igro in med dejanji je pridno sviral sekstet »Bratstva« pod vodstvom kapelnika Bostjaka. Mladim igralcem je še čestitati na njihovi dobri volji in vztrajnosti, enako sekstetu.

Šah.

Ljubljanski turnir. V 4. kolu so dobili: J. Vidmar proti Plevelju, Vladimirovič proti Kraglju in Bezrukovi proti Mrzlikarju.

5. kolo: Mrzlikar dobil proti Vladimiroviču, dr. Čadež proti Jerošovu, Stupan proti C. Vidmarju, Partije Valentincič — dr. Veber, Furlani — inž. Zupanc, Rode — Jos. Vidmar, Iskra — Sila, Plevelj — Bezrukovi, Kragelj — Zadnek prekinjene in prelozene.

Pri nedeljskem nadaljevanju prekinjenih partij iz 4. kola zmagovali: Iskra proti dr. Čadežu, Furlani proti Silji, Stupan proti dr. Veberju; partija inž. Zupanc — Valentincič se proglašaj za remis.

Stanje po 5. kolu: Jos. Vidmar in Furlani 4 (1); Stupan 4; Iskra 3 (2); C. Vidmar 3 (1); Jerošov, Sila, inž. Zupanc 2 (1); Mrzlikar 2; Valentincič 1 in pol (2); dr. Čadež 1 in pol; Zadnek 1 (2); dr. Veber, Vladimirovič, Bezrukovi, Plevelj, Kragelj 1 (1); Rode 0 (3).

Sport.

SLOVAN : PRIMORJE 2 : 1.

V nedeljo dopoldne se je igrala na igrišču Lirija najvažnejša tekma v drugem razredu. Zmagal je po trdnem boju Slovan. Obe moštvi sta bili približno enaki, daj se imel Slovan mal plus v tem, da je bilo njegovo moštvo bolj enotno kot ono Primorja, posebno pa v krilski vrsti. Primorje pa, ki je nastopilo s rezervami za Baluca, Vrančiča in Piša je dokaj nadkriljevalo svojega nasprotnika v sistemu igre. Po predvedeni igri Primorjanci gotovo niso zaslužili poraza in bi bil vsaj neodločen rezultat popolnoma na mestu. Da pa do tega ni prišlo, je kriv sodnik.

Slovan, ki je igral zelo požrtvovalno in agilno je črpal svojo moč predvsem v izjednačenosti svojega moštva. Obramba je bila ravnotako dobra kot krilska vrsta in napad. Najboljši pa je bil vratar, mali Skofic, ki ima največ zasluge za zmagovalno moštvo. Od drugih so se odlikovali branilca Kos in Lansky, Volkar kot srednji krilec in v napadu Kernc, Hariš, posebno pa obe krili.

Najboljše je bilo Primorje v napadu, kjer je trije Camernik — Birs — Erman, prve čedno kombiniral, le pred golom so v streljanju odpovedali. Slaba je bila krilska vrsta, v kateri sta rezervi Batič in Slamič, ki sta igrala že predtekmo rezervo odpovedala. Windisch kot srednji krilec se je obnesel. V obrambi je bil Saleker zelo nesiguren. Istotako vratar.

Igra je bila bolj zanimiva kot lepa. V prvem polčasu je imel Slovan sem in tja nekoliko več od igre ter že v 10 minutih dosegel prvi gol. V drugem polčasu pa v početku otvorenja igra je prešla polakoma v roke Primorja, ki je potem, ko je stal rezultat že 2:0 znižalo diferenco na 2:1 in sicer z 11 metovko, diktirano vsled foula Slovanove obrambe.

PRIMORJE REZ. : SLOVAN REZ. 6 : 0.

GOSTOVANJE ITALIJANSKEGA MOŠTVA V LJUBLJANI.

Z veliko reklamo je bilo naznanjeno prvo gostovanje italijanskega kluba v Ljubljani. Nismo si mnogo obetali od gostov, vendar, da so tako slabi si pa tudi nismo, mislili. Naš sport ne bo utrpel prav nikake škode, ako naši prireditelji opuste v bodoče angažmaje s takimi in sličnimi moštvi, ki niso za nas nobeni resni tekmeči. To kar so nam pokazali gostje iz Reke, uvažujoč vse za njih neprijetne okoliščine, nam tudi lahko tudi naš najbližjše drugorazredni klub. O kakem sistemu igre, ki jo igra S. C. Fiume ni govora. Ni to ne visoka italijanska igra ne naša prizemna, ampak zbijanje z žogo tja na slepo srečo. Vendar ima dosti poleg nekaj analifabetov tudi nekaj igralcev, ki jim mogometna umetnost ni povsem španska. Predvsem sta to obe krili, srednji krilec in pa desni branilec. Zelo ugoden vtis pa je napravilo disciplinirano moštvo s tem, da se je od početka, pa do konca borilo z enakim članom in tudi fair. Le žal, da ne moremo reči, da je bila prvi dan tudi naša publika fair. Iz občinstva je padlo par psovk, ki so vredne vsega obžalovanja.

SOBOTNA TEKMA. HERMES : FIUME 6 : 0 (3 : 0).

Brez velikega napora in ne, da bi pokazal kaj posebnega je v Ilirijanom Učakom in Gilicem ojačen Hermes porazil svojega nasprotnika z visokim scorom. Rezultat tekme ne bi izpadel sicer tako visoko, da ni sodil tekme g. Vodišek. S svojimi odločbami je tako favoriziral domačine seveda na škodo gostov, da je igra že zgubila pomen tekme.

Celo prireditelj je zelo oviralo slabo, deževno vreme in vsled tega razmočen teren. Predvsem handicapirani pa so bili Rečani, ki se nikakor niso mogli znajti na takem igrišču. Vsled tega so prišle seveda njih slabosti še bolj na luč.

Hermes je odigral zelo povprečno in vsajdanjo tekmo brez vsakih vrilin in finec. Najboljša kot celota je bila krilska vrsta, posebno pa Gilic. V napadu je ugajal Učak in Pleš I., ki sta edina predvedla pozitivno igro. Dober je bil tudi Gruden v obrambi. Mihečič je bil zelo malo zaposlen. Igra je bila kljub rahli premoči domačinov otvorenja in so tudi Rečani imeli zelo realne šanse za goale. Scortali so Učak 4, Rozman in Pleš II. po enega.

Drugi dan. S. K. ILIRIJA : S. C. FIUME 9 : 1.

Nič boljše se niso odrezali Rečani v nedeljo. Napravili so ojačani z nekaterimi novimi močmi sicer mnogo boljši vtis, vendar je njihovo znanje pač premalo, da bi uspelo debutirati proti našemu prvaku. V nedeljski tekmi se je predvsem uveljavil sistem. Dasi so bili gostje v polju močan nasprotnik in je igra posebno v prvem polčasu vajovala iz polja v polje, se pred golom, kjer so sicer ustvarili za Ilirijo marsikatero zelo kritično situacijo, nikakor niso mogli uveljaviti. V drugem polčasu niso izrabili prisojene 11 metovke, ki jo je ubranil Miklavčič.

Ilirija, ki se je po raztrgani igri prvega polčasa, v drugem bolj povzpela, ni bila v splošnem na višini. Izda gostovanja dunajskega Slovana je nazadovala. Nič kaj zadovoljiva ni bila krilska vrsta in pa napadalni trilo, posebno pa Pammer. Dobri pa sta bili obe krili Vidmajer in Zupančič. Goali, ki so v drugem polčasu padali eden za drugim so scortali Oman 4, Vidmajer 2, Milan Z. 2 in Pammer 1. Po daljšem presledku je sodil zopet g. Kramaršič in to dovolj dobro predvsem pa objektivno.

Potovanje v Pariz za polovično ceno v vseh vlakih in razredih je omogočeno vsem, ki se zanimajo za Olimpijske igre. Tudi netekmovalci, to je vsi oni, ki si žele v teh dneh ogledati Pariz, se lahko poslužijo ugodnosti polovične vožnje. Radi vmesnih držav med Francijo in Jugoslavijo, je potrebno skupno potovanje, vsled česar bo Jugoslovanski Olimpijski odbor določil enotne potovalne dneve vseli udeležencev ter si bo mogel izbrati vsakdo najprikladnejši termin. Za dosego polovične vožnje naj pošljejo zainteresirani svojo sliko in opis na izvršni odbor za VIII. Olimpijado v Zagrebu, Nikoličeva 14 ali na Olimpijski pododbor v Ljubljani. Preskrba legitimacij se izvrši brezplačno, ter traja ca 3 tedne. Prva skupina odide z Jugoslovensko nogometno reprezentanco med 15. in 20. t. m. ter se bo točen dan odhoda javil v dnevniki. — Jugoslovanski Olimpijski pododbor.

S. K. JADRAN V MARIBORU.

Prvo gostovanje v Mariboru proti S. K. Maribor je zaključil Jadran z neuspešno ki pa ni bil zaslužen. Klub skoro trahli premoči je podlegel agilnemu in mlademu moštvi Maribora s 4:2 (2:0). Je vsled slabosti napadalne vrste, ki je odpovedala pred golom in malna, toda usodepolnim napakam obrambe, ki ni bila na svoji priznani višini.

TEŽKO-ATELETIČNA PRIREDITEV V KOČEVJU.

Agilna težko-ateletična sekcija S. K. Slovana je priredila v nedeljo zvečer v Kočevju težkoateletično propagandno prireditev. — Nastopili so trije pari v amaterski rokoborbi en par v profesionalni rokoborbi in en par v angleškem boksu. — Rezultati so sledeči: Vinšek (srednja teža) je premagal v drugi rundi Vaška (srednja teža), Florjančič je v tretji rundi podlegel Toni (srednja teža), Tičar (srednja teža) je premagal v drugem kolu Ziberta (srednja teža). V profesionalni rokoborbi je po 30 minutni krasni borbi med Pippenbacherjem (srednja teža) in Tičarjem (sr. t.) ostal rezultat neodločen. Par je vzbudil navdušenje in žel obilo aplavza. Oba atleta sta si enakovredna in je borba med njima ostala že drugi neodločena.

V angleškem boksu je porazil Vavpotic (lahka t.) Banovca (lahka t.) Banovec je od zadnjega svojega nastopa mnogo napredoval, vendar kljub temu ni mogel doseči ugodnejšega rezultata največ vsled tega, ker premočno odločno napada. Vavpotic je pokazal tehnično izurjenost. Njegovi napadi so bili smiselni in odločni. — Udeležba je bila povoljna in je propagandni prireditelj uspešno, da se je vzbudilo v Kočevju živhalno zanimanje za težko atletiko in se je začelo s snovanjem težkoateletičnega kluba v Kočevju samem. — Kakor se čuje namerava težkoateletična sekcija S. K. Slovana prirediti v kratkem propagandno prireditve tudi v ostalih krajih Slovenije.

Izšla je 5. številka »Planjskega Vestnika« s sledečo vsebino: Dr. Kl. Jug: Plesalne ture v vzhodnih Julijskih in v Kamniških planinah. — J. Mlakar: V Visokih Turah. — Dr. M. Hrašovec: Na Peco. — I. M.: Pot iz Vuznice na Vel. Kopo. — Čez turbo in do: Izpod Triglava, Na Zmaučarje in Skret (dr. A. R. Mauri). — Kotiček: Osmuljen (Fr. Štupar). — Obzor: Min. prov. za turizmo, Dijaška združitev »Skuta« na drž. gimnaziji v Mariboru. »Glasnik Perlatovskega Ševeza«. V kraljestvu Ratitovca, Smrtna sreča pod Triglavom (Anton Lenarčič). Za ohranitev planjske flore. Zemljevid Savinjskih (Kamniških) Alp. — Društvene vesti. — Na prilogi prinaša »Planjski Vestnik« sliko: Polje narcis pod Golico.

LAKONIČNI ODGOVORI.

»L'avenir« poroča: Kakor znano, ni bil Voltaire posebno velik prijatelj Pirona. Ko je zvedel, da ga hoče obiskati, je napisal s apnom na vrata svojega stanovanja: Eo rus (zrem na polje). Piron je razumel ter je pripisal: I (pojd). Ko je izdal Viktor Hugo svoje »Bednike«, je silno nestrojno pričakoval poročila, kako se knjiga prodaja. Zato je postal svojemu založniku kos papirja z edinim znakom: ?. Založnik, ki je hotel pisatelja pomiriti in mu sporočiti, da je dosegla knjiga velik uspeh, je odvrnil v istem stilu: I. Vse pa je prekosil znani pisatelj Oktavij Feuillet. Njegov tovariš Merimee, ki ni mogel iz Pariza, mu je postal pismo, v katerem ga je prosil za vesti z dvora, ki je bil takrat v Compiègne. To prošnjo je označil, kakor Viktor Hugo, z navadnim vzprijenjem. Brezdvomno se ni na dvoru zgodilo ničesar posebnega ali zanimivega, kajti Feuillet je odgovoril s koščkom nepopolnane papirja!

Iz strankarskega življenja.

Sestanek članov NRS za poljsanski okraj v Ljubljani. Sinoči se je vršil v gostilni »pri Turku« v Streliški ulici dobro obiskan sestanek pododboru Mestne organizacije Narodne radikalne stranke za poljsanski okraj. Sestanek je otvoril predsednik pododbor g. Babnik, ki je pozdrvil predvsem pristaje bišve Narodne radikalne stranke, sedanje člane NRS. Nato je govoril dr. Vladimir Ravničar, ki je v markantnih besedah označil pomen in važnost nuzije NRS z Narodno radikalno popolnoma objektivno razložil zgodovino radikalne stranke, njeno delo in njene sluuge. Obrazložil je razloge, zakaj so se morali pošteni demokratski elementi pridružiti do Demokratske stranke ter je odkrito razjasnil politični položaj Slovenije. Govoril so še drugi člani o potrebi nacionalnega čiščenja v državnih uradih, zlasti so bila zanimiva izjava inž. Šapilje, ki je praktično obrazložil velike pozitivne uspehe radikalne stranke na gospodarskem polju. Sestanek je zaključil predsednik pododbor g. Babnik, ki je pozval somišljenike k vztrajnemu delu za razširjenje narodnega radikalizma, na katerem temelji naša država.

Današnje prireditve:

Kmetijstvo in ljubljanski velesejem.

IV. Ljubljanski vzorčni velesejem, ki se bo letos vršil od 15. do 25. avgusta, se bo odlikoval z bogato izložbo najrazličnejših obrtnih in industrijskih izdelkov. Kmetijski proizvodi in izdelki kmetijske in kmetijsko-strojne industrije pa se bodo letos pokazali v večjem obsegu in boljši luči, kakor dosedaj ter bodo tvorili poseben oddelek letošnje velesejske prireditve. Uprava bo skrbel, da se pokažejo na velesejmu proizvodi naše kmetijske industrije in pa da se postavijo na ogled različni drugi industrijski proizvodi in obrtni izdelki, ki stoje s kmetijstvom v najtesnejši zvezi. Našim kmetovalcem kakor tudi različnim gospodarskim družtvom bo na letošnjem velesejmu dana najlepša prilika, bliže spoznavati, izbirati in naročati.

Uprava velesejma si je stavila hvalevredno nalogo, da se sporazumno z zastopniki kmetijstva loti tudi tega dela, ne le v prilogi prodaje raznih kmetijskih proizvodov, ampak tudi v prilogi lažje preskrbe gospodarskih potrebščin.

Izpred sodišča. POKVARJENE NEAPOLITANKE.

Ne gre mogoče za vročekrvne Evine hčere iz dežele pomorane in polente, temveč za piškote, sicer bi pisali »neapolitanke« z veliko začetnico. — Stvar je namreč sledeča: Branjevka F. Z., ki prodaja svoje slaščice na stojnici v Šolskem drevo-redu je obdolžena, da je prodala nekemu črkostavcu dvanajst piškotov »neapolitanke«. Ta jih je kupil za svojega šestnajst-mesečnega sina. Ker pa jih dečko ni hotel jesti, se je zdelo stvar očetu sumljiva. Povoljal jih je ter ugotovil, da »ima duh«. Zato je ovdihl zadevo mestnemu fizikatu, ki je konstatiral, da so pokvarjene in tako je prišla stvar pred okrajno sodišče. — Zogovor obdolženke: Gospod, jaz nisem vedela. Jih ne pokažem. Od sedaj naprej bo pa drugače. Jih sploh nisem videla. Kupila jih je hči pri trgovcu V., prodajal pa sin Franc, ko sem bila takrat radi bolne noge doma. — Sodnik: Pa bi se morali brigati. Ste odgovorni. — Skode na zdravju ni bilo. Privatni udeležencem tudi sicer ne zahteva nikake odškodnine. Pri trgovcu V. policija ni mogla ničesar ugotoviti. Zato ne pride tudi še na zatožni klopi, pač pa je obsojena obdolženka po § 12 zak. o živilih radi malomarnosti pri prodaji na 100 Din globe, v slučaju neiztrljivosti pa na 8 dni zapore.

ZARADI GOVEJEGA JEZIKA.

sedita na zatožni klopi A. K., žena upokojenega železničarja in F. R., mesarski va-

heneč. Prva je obdolžena, da je hotela ukra-sti goveji jezik, drugi je obdolžen, da jo je ob isti priliki pretepel. — Obdolženka zanika vsako krivdo, češ, tisti, ki me je obdolžil ni bil normalen. Jaz sem bila normalna, on je bil pa »pri pijaci«. Šla sem na stranišče in od tam v »šupo« na dvorišče. Na sod-nikovo vprašanje, kaj je iskala v »šupi« od-govori: stranišče je bilo polno blata... Tudi obdolženec je popolnoma nedolžen kakor Jansko leto, ko je bil obsojen radi tatvine na deset dni zapore. Res je, pravi, da je bila obdolženka na stranišču. Jaz sem jo opa-zoval iz distance deset korakov iz okna svoje sobe in videl sem, kako je odbrla vr-ta in se ozirala okrog sebe, je-li jo kdo videl, ali ne. Nato je šla v »šupo« k vodu, v katerem je bilo slano meso za prekajevanje in vzela goveji jezik iz tamkaj se nahaja-joče kadi. Skočil sem k njej ter jo prijel za roko ter jo stavil radi tatvine na od-govor. Zanimala je, jezik pa je ležal še na vozu poleg kadi. Zenska se je, ker sem jo zalotil pri tatvini, tako prestrašila, da je padla na tla. Oklofutal in osuval jo nisem. A. Z. prekine: Se danes mi šumi po ušesih, tako me je oklofutal. — Sodnik: Mogoče ste bila pa samo »firbena«, kaj je v kadi. — Obdolženka: Jaz druga ne morem pove-dati, nego da sem šla na stranišče in da me je on tako oklofutal, da mi še danes šumi. — Sodnik razglasi oprostitelno raz-sodbo ter jo raztolmači obdolženca po domače: »Oba sta oproščena za enkrat, ker ni nobene priče, toda prihodnjič pazita, stvar utegne končati drugače, ako se po-novi.«

DRAGO POPRAVILO.

J. B. pekovski mojster si je izposodil voz. Njegov hlapec ga je nekoliko pokva-ril. Lastnik ga je dal popraviti na stroške J. B.-ja pri kolarskem mojstru F. P. Ta mu je računal za popravilo 930 Din. J. B. je plačal, a obrnil se je na odvjetnika. Odvet-nik je pojasnil F. P.-ju, da je plačilo daleč pretirano, ter ga je pozval da vrne, kar je preveč računal. Ker se to ni pravočasno zgodilo, je prišlo do ovadbe. Danes pred obravnavo je vrnil F. P. J. B.-ju 780 Din. Seveda je prišlo kljub temu do obravnave. — Izvedenec je ugotovil, da bi bil znesek 165 Din primerno plačilo za popravilo. Ra-dj tega je bil J. P. krivim spoznan prestop-ka po členu 8 zak. o pobujanju dražnije ter obsojen na 24 ur zapore in 500 Din globe, v slučaju neiztrljivosti še na deset dni za-pora. — Popravilo je bilo torej precej dra-go, ampak za F. P.-ja namesto za J. B.-ja. Sicer pa je F. P. lahko vesel, da živimo v časih precej mile justice v Ljubljani, sicer bi bil lahko »zašit« goljufije in ne radi pre-stopka čl. 8 cit. zakona.

Drobiž.

Vojna je neizogibna. Tiste rahle druž-e, ki sanjajo o njeni odpravi in prirejajo shode, da bi dočeli večni mir, opravljajo s tem zgolj visokomiselnno utopijo. V bodočih sto-letjih, ako bi vsi narodi tvorili eno samo ljudstvo, bi se moglo morda misliti na pri-hod tega zlatega veka; razen tega pa — ne bi li konec vojne pomenil konec človeštva?

Vojna, pa saj to je življenje samo! Vse na svetu obstoji, se rodi, raste in se mno-ži v boju. Jesti je treba in biti pojelec ako naj svet živi. In edino bojoviti narod so prospevali; narod umira, čim odlo-ži orožje. (Emil Zola, Aimanach de l'Armée 1892.)

Domala vsi vojniki skušajo preudariti položaj do konca. Foch pa umuje do neke točke, tu pa naredi umstven skok, ki se mu vselej posreči. To je storil v eni izmed naj-težjih kriz svetovne vojne. Vsi ostali po-veljniki so hoteli slediti določeni načrtu, prav vsi, o tem imamo dokaze. Foch pa je bil nasprotnega mnenja: sledil je našim raz-logom donekod, potlej pa napravil v mislih preskok. Tedaj je imel pogum in odločnost ostati zvest svojem nazoru in dogodki so mu dali prav. (General sir Henry Wilson o maršalu Fochu.)

Abbé Arnaud je silno občudoval god-bnemškega skladatelja Glucka, ki je bil po svojem rojstvu pravzaprav Čeh: Kluk, t. j. Dečko, kakor zatrjuje francoski umetnostni kritik Camille Maclair. Nekoč je vpršil njega nekdo zlohotno grajal Gluckovo glas-bo, češ: »Končno je muzika A l c e s t a pa-dla...« »Da,« se je naglo vstulil abbé, »pa-dla z neba.«

Lastnik:
Konzorcij »Narodnega Dnevnik«.
Glavni in odgovorni urednik:
Železnikar Aleksander.
Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani.

Originalna Jazz-Band
PLESI
Razne atrakcije

Odhodne postaje:
Reka: »Hotel Europa«
(avtomobilska postaja)
Opatija: Pred kavarno
»Principe Umberto«
Prvi odhod ob 11,30 uri
dopolodne.

Cercle des Etrangers
Slovanski Monte Carlo
Prihod iz Reke in Opatije v Jugoslavijo s posebnim avtomobilskim prometom vsake pol ure. Vožnja traja 15 minut.

Zamet

Otvoritev dvorane
vsak dan ob 11. uri
dopolodne.
Prvi odhod ob 11,30 uri
dopolodne.
Cena za vožnjo
tja in nazaj Lit. 5.—

Amerikanski Bar
Prvovrstna RESTAVRACIJA

Zahtevajte povsod „Narodni Dnevnik“!

Novo!
Ljubiteljem moderne glasbe in plesa!

Ravnokar došle najnovejše skladbe plesov:

- Shimmy, — Fox
- „ — Blues
- Song — Vatz
- Samba — Song
- Java
- Original — Java
- Boston
- Double — Fox

Zahtevajte cenik! Cene konkurenčne!
ZVEZNA KNJIGARNA LJUBLJANA, Marijin trg 8.

Pozor! Avtomobili na prodaj

osebni in tovorni

- 1. Fiat Wien
- 1. Deimler, skoro nov, start in električna razsvetljava.
- 1. Perl Liesing 4 tonski
- 1. Watt 4 tonski
- 1. Fiat Verplegstyle, 2 1/2 tonski
- 1. Fiat Torino 15 Tor 1 1/2 tonski

v zelo dobrem stanju in generalno popravljeni.

Plačilni pogoji po dogovoru. Vprašati je pri tvrdki „SVETLA“ d. d., Ljubljana, Hilšerjeva ulica šte. 5.

Oblačilnica,

ki je skrbel v najtežjih časih, da so dobili uradniki dobro in po ceni manufakturno blago, opozarja uradništvo, da si ogleda njene zaloge v Stritarjevi ulici, na Miklošičevi cesti in v hiši Gospodarske zveze. **Oblačilnica** ima na zalogi le prvovrstno češko blago. Kdor kupi dobro blago, kupi **dvakrat**. Prodaja se tudi na obroke.

Priložnost!
Kozarci za pivo

čisti, beli, z ročaji
3/10 lit, Din 66.—
1/2 „ „ 98.—

en ducat frankoskladišče Beograd.

Pri odvzemu nad 50 ducatov prosto embalaže.

Bož. Petrović, Beograd

Balkanska ulica 16/a

Zajamčeno nepremočljive

dežne plašče

iz prvih angleških tovarn od Din 320—800—

Drago Schwab Ljubljana, Dvorni trg 3

Na željo se pošilja po posebnem povzetju. Neugajajoča se zamenja ali denar povrne

MALI OGLASI

Cena oglasom do 20 besed Din 5.—; vsaka nadaljna beseda 25 para z davčino vred.

Gmotno slabejšim slojem dovoljuje uprava poseben popust pri inseriranju v malih oglaših!

Prodaj

Parni kotel
ležeč, plamenocvni, 14 m³ kurilne ploskve, 5 atm., sistem Wagner po zelo ugodni ceni takoj na prodaj. Ponudbe je poslati na Mestno plinaro, Maribor.

Sir
1/2 Emendole, Groyer, Trapist (polnomaste), po pošti od 5 kg naprej kupite vedno najceneje v mlekarni Ivan Kos, Borščičeva ul. 28, Ljubljana.

Lepa vrtnarija
s celim inventarjem, na jako prometnem kraju v Mariboru se radi bolezni ugodno prodaja. Stanovanje takoj na razpolago. Polzve se pri G. Andreju Sošiču, Maribor, Trdinova ul. št. 8.

Lep kućirni voz
naprodaj po nizki ceni pri I. Tušek, Skofja loka.

Mal lokal
v sredini mesta na prometnem kraju v Ljubljani se išče za takoj. Ponudbe na upravo lista pod »Lokal«.

Gostilničarji pozor!
Vsled selitve trgovine razprodajam po najnižjih cenah prvovrstna ljutomerska in haloška vina letnik 1921, 1922 in 1923 od 56 litrov naprej. Gjuro Valjak, Maribor, Milnska ulica 2.

Lep zidani,
z opako kriti paviljon s celim inventarjem na ljubljanskem sejmišču poceni na prodaj. Ponudbe poslati na naslov: Gjuro Valjak, Maribor.

Kupim

Kleparske stroje,
rabljene, kupim. Ponudbe na upravo lista pod »Stroj«.

Službe

Akviziterije
na življenje sprejemno povsod. Ponudbe pod »Agilnost« na upravo lista.

Skladišnik

event. trg. sotrudnik, vojaščin prost, išče primernega mesta, najraje v Ljubljani. Ponudbe je poslati na upravo lista pod šifro »Agilen«.

Kleparskega pomočnika

sprejemam. Videtiš, Mirna.

Knjigovodja

izkušen bilancisti bi se rad zanimal po nekaj ur na dan. Samo resni reflektanti naj se blagovolijo oglasiti pod »Točnost« na upravo lista.

Maser

za rezanje kurjih očes se sprejme. Ponudbe: Kopalnišče »Slon«, Ljubljana.

Gaterist,

samski, se išče za žago venecijanko, — večje morabitni brusiti žage Nastop takoj. Ponudbe na Dr. Sandor Goyan, Zagreb, Akademski trg.

Dobrosrčna gospica,

24 letna, želi znanja s starejšim gospodom, milosrdnim in resnim. Vdovec brez ali z nedostajnim otrokom ni izključen. Reflektira se samo na resne neanonimne ponudbe, s sliko, katera se povrne, pod »Zadovoljna prihodnost« na upr. lista.

Želim

korespondence, francoske in nemške radi vežbanja tudi v zameno za srpsko-hrvaško. — Cenj. ponudbe pod »Linguistica« na upravo lista.

Poročiti želim

gospodično ali vdovo, ki bi imela svoj dom, oziroma premoženje. Sem 27 let star, drž. uslužbenec ter imam lastno pohištvo in denar. Resne ponudbe pod »Srečno« na upr. lista.

Stanovanja

Stanovanje 3 sob se takoj odda v najem na periferiji mesta. Več v upravi lista.

Razno

V najem se išče
primeren prostor za krojaško obrt, v neposredni bližini Ljubljane, obtoječe iz velike delavnice in lokala ter stanovanja, najraje ob kakšni glavni prometni točki. Ponudbe na upravo lista.

30.000

dinarjev posojila, proti vknjižbi na prvem mestu iščem proti dobrim obrestim. Ponudbe pod »Soliden« na upravo lista.

Srebrno jedilno orodje

za 6 oseb se poceni prodaja. Naslov pove uprava »Narodnega Dnevnik«.

„Pod klančkom“

kavarna in gostilna, pot v Rožno dolino se priporoča. Odprta že ob 5 uri zjutraj. Izletniki v okolico dobe dobro kavro, likerje itd. Postrežba točna in solidna. Vino čez ulico 1 Dia seme na razpolago. Semenske trgovina Sever & komp. Ljubljana, Volfova ul. 12.

Kdo bi nam

gojil za prihodnje leto semena burgovca ulica 6 naznanja, da bo na novo došlo krasno cvetke in sadje vseh vrst in travkov za okras danih klobukov. Nadalje sveže cvetlice, poročni šopki, sveži in suhi jubilejski vencici, žalni vencici. Velika zaloge umetnih cvetic, mlrtih venčkov za neveste, travkov z napisli. Ceha nizka, postrežba točna.

Viktor Bajt

I. ljubljanska cvetličarna, Solonburgova ulica 6 naznanja, da bo na novo došlo krasno cvetke in sadje vseh vrst in travkov za okras danih klobukov. Nadalje sveže cvetlice, poročni šopki, sveži in suhi jubilejski vencici, žalni vencici. Velika zaloge umetnih cvetic, mlrtih venčkov za neveste, travkov z napisli. Ceha nizka, postrežba točna.

Mali oglasi imajo uspeh.